

שאלות מבהני הדיינות של הרה"ר – חושן משפט א'

"אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן" (גיטין מג.)

חגי צבי פישר

fisherh21@gmail.com

מעודכן לאלול תשפ"ד

חלק גדול מהשאלות נלקחו מקובץ השאלות של הרב עקיבא כהנא המופיע באתר 'ארץ חמדה', ויש להוכיח לו תודה גדולה על כך, ועליהם נוספו השאלות מהעשור האחרון

מיקום השאלות כמיקומן בסיכום ותשובות 'אבן אל אבן' - <https://www.evenleven.co.il/>

ומולץ גם לעיין במבחנים בשנים האחרונות - 'באתר הרבנות'

הלכות דיינים

סימן א – מינוי השופטים בארץ ובחוצה לארץ

סעיף א

מה המקור לדין שאין דנים דיני קנסות בזמן הזה?

האם הסמכות היום בזמנינו בדברים שאנו דנים, האם היא בתוקף מהתורה או מדרבנן? וכן קבלת גרים מה התוקף שלהם? והאם ניתן לכופ גיטין בזמנינו?

האם דין שליחותיהו הינו מדאורייתא ומה הסיבות לכך שעבדין שליחותיהו בדיני ממונות? בגיטין? בגרים?

בדין שליחותיהו קעבדין באותם נושאים שניתן לדון בזמנינו מה קשה אם נאמר שזה מדאורייתא, ומה קשה אם נאמר שזה מדרבנן? ענה מסברא.

האם דנים בזמנינו באש ובור?

באיזה מארבע אבות נזיקין ותולדותיהם ניתן לדון, ומדוע? (וראה גם לקמן סעי' ב' וג')

השורף שטרו של חברו האם ב"ד דנים? נמק!

האם רשאים הצדדים לקבל עליהם דיינים שידונו להם דיני קנסות?

סעיף ב

אדם שחבל בחברו האם דנים בזמנינו? לגבות ממנו נזק צער ריפוי שבת ובושת?

סעיף ג

בהמה שהזיקה בקרן או בשן ורגל, האם דנים בזמן הזה?

אדם שהזיק בהמה האם דנים בזמנינו?

האם כל סוגי גזילה דנים הדיינים בזמן הזה?

באותם תחומים שדנים בזמן הזה, האם התוקף הוא מהתורה או מדרבנן (לעיל סעי' א'), ואם יש הבדל בסוגי הנושאים כגון דיני גזילות וחבלות ושאר דיני ממונות?

סעיף ד

חיוב גרמי האם זה מעיקר הדין או קנס, ומה הנפק"מ?

עדים שהעידו שקר והוזמו האם דנים בימינו לחייבם לשלם?

סעיף ה

אדם שקטע ידו של חברו בזמנו, האם אפשר לדונו לחייבו, ובאיזה דברים כגון נזק צער ריפוי וכדומה (לעיל סעי' ג), ובמה שלא ניתן לגבות ממנו, האם יש אפשרות לנקוט נגדו באמצעים, ובאיזה?

בתביעות שבית הדין לא דן בהם מה הדין אם התובע תפס מהמזיק, האם בית הדין יורה לו להחזיר? מה הדין אם תפס הניזק מהמזיק וקידש בזה אשה, האם מקודשת?

האם מהני תפיסה לכל דבר?

דברים שאין דנים בזמנו על פי המבואר בחו"מ סימן א' אם יש חיוב על הגברא עצמו לשלם?

האם במקרים שאין ב"ד דנים יש חיוב לצאת ידי שמים ומדוע?

בקנסות דמהני תפיסה מה הדין אם המזיק תפס בחזרה, וכן בכל ספיקא דדינא לדעות דמהני תפיסה, מה הדין אם תפס בחזרה?

מה ההבדל בין תפיסת קנס בזה"ז לבין תפיסה בספיקא דדינא?

האם בזמן הזה יש הדין של מודה בקנס פטור והאם הוא חייב לשלם הקנס אף אם לא באו עדים?

סעיף ו

איך יש לנהוג במי שבייש חבירו בדברים?

סימן ב – בי"ד מכין ועונשים לצורך שעה

סעיף א

מהו היסוד שלפיו מותר לבי"ד להעניש גם ללא ראייה מספקת ועדים?

האם גם בזמנינו מותר לדון דין מיתה?

מה הדין בגואל הדם בזמנינו? האם מותר לפגוע ברוצח?

סימן ג – בכמה דיינין דנין

סעיפים א – ב

האם ביי"ד צריך ג' מדאו' או לא? פרט את השיטות.

כמה דיינים נדרשים לדיני ממונות, מהתורה ומדרבנן, לכתחילה ובדיעבד? בממון שהוצא ע"י דיין יחיד וקידשו בו, האם הקידושין יחולו?

מתי לכ"ע ובאיזו צורה כשר לפני ג' הדיוטות דלית בהו חד דגמיר?

יחיד מומחה שיכול לדון, האם הודאה בפניו נחשבת להודאה ואם הוחזק כפרן, והאם יכול לקבל עדות?

האם יש הבדל בין יחיד מומחה לרבים לבין יחיד שהמחוהו רבים עליהם?

מה דין הודאה בפני דיין יחיד לענין שבועת מודה במקצת?

סעיף ד

הדין הוא ששנים שדנו אין דיניהם דין, מה הדין בכל מספר זוגי? האם דינו כמו שנים שדנו או לא?

סימן ד – כיצד עושה אדם דין לעצמו

סעיף א

מתי אומרים עביד איניש דינא לנפשיה ואם אפילו יכול להכות את חבירו?

אדם שהציל את רכושו מחבירו שהזיק לו וגרם נזק לחבר תוך כדי כך, מתי חייב לשלם?

האם יש הבדל בתפס בפני עדים?

מה הדין אם אינו יכול לברר ששלו הוא נוטל אבל יש לו מיגו שלא תפס, או מיגו שלא הכה, או מיגו שהחזיר את החפץ?

האם אדם יכול למשכן את חבירו על חוב?

האם אדם יכול לתפוס פיקדון שבביתו על חוב?

האם יכול לשלוח גוי לקחת החפצים מידו?

מה הדין אם תפס ע"י גוי האם מהני תפיסתו ומה הדין במקרה שהנתבע גברא אלימא האם מותר לשלוח בריון גוי להציל?

האם תפיסה במקום שמועילה יכולה להתבצע על ידי שליח?

בעביד איניש האם יש חילוק בין יחיד ליחיד לבין יחיד כנגד רבים?

מה הדין בת"ח נגד רבים שלא בענייני מסים?

סימן ה – באיזה יום דנין ובאיזה זמן ביום

סעיף א

מה הטעם שאסור לדון בשבת ואם דנו האם דיניהם דין?

סעיף ב

באילו ימים דנים ובאילו ימים אין דנים?

באילו תקופות אין דנים ובאילו תקופות דנים, ומתי אפשר לדון גם בתקופות שלא דנים בהן?

מה הם מספר הימים שאין מזמנים לדין חתן ובעל ברית?

האם מותר לדון בלילה? אם התחילו לדון ביום, האם מותר להמשיך הדין בלילה לכתחילה?

התחילו לדון ביום ג' האם רשאים לגמור הדין בליל ה'?

האם בית דין שקיים דיון בלילה האם דיניהם דין?

עדות וחליצה בלילה, מה הדין ומדוע?

מה הדין אם נתרצו בעלי הדין לדון בלילה האם מותר לדונם? האם בעלי הדין יכולים לחזור בהם ולומר שלא מסכימים?

האם מותר לדון בלילה לאור החשמל?

סעיף ד

האם הדיינים רשאים להתיישב לדון אחה"צ לפני שהתפללו מנחה או לפני תפילת מעריב?

סימן ו – על כמה דנין

סעיף א

אדם שלקח חפץ מחברו ושוה פחות משה פרוטה האם בית דין יושבים לדון בדבר? ומה הדין בשוה פרוטה והזקקו לדון ואח"כ תבע הנתבע את התובע בענין אחר בפחות משה פרוטה האם דנים בזה?

האם יש נפק"מ כאשר בית הדין דנו בתביעה פחות משה"פ? באלו מקרים בית הדין דן בפחות משה פרוטה? אחד שתבע פרוטה משני שותפים האם בית הדין דן בזה? התחילו לדון בשו"פ האם גומרים לדון בפחות משה"פ?

מה הדין כשחזר ותבע התובע בענין אחר?

סימן ז – מי ראוי לדון והפסולים מהמת שנאה וקורבה

סעיף א

הגם גר יכול לדון? ומה הדין באם עברו ודנו או קבלו עליהם? פרט סוגי הדין השונים וכן אם אביו או אמו מישראל?

האם ניתן למנות גר לדיין ומה הטעם?

גר דיין שדן את מי שאינו רשאי לדון מתי פסק דינו מחייב?

סעיף ב

האם ממזר יכול לדון?

איזה דיין עדיף למנות גר או ממזר?

האם סומא יכול לדון? ומה הדין בעברו ודנו או קבלו עליהם?

סומא בעין אחד האם כשר לדון? סומא בשתי עיניו שדן האם בדיעבד דינו דין? פרט סוגי הדין השונים.

סעיף ג

באיזה גיל כשר הדיין לדון מן התורה? ומה הדין בעברו ודנו?

סעיף ד

האם אשה יכולה לדון? ומה הדין בעברה ודנה או קבלו עליהם?

סעיף ה

שתה יין האם כשר לדון?

דיין ששתה רביעית יין האם רשאי לדון? ואיזה דינים? ואם יש הבדל בין זמנם לזמן הזה?

מתי עד נעשה דיין ומתי אינו נעשה דיין והטעמים לכך?

ראה בלילה, האם יכול לדון ע"פ עצמו או ע"פ עדות אחרים?

האם בדבר שהוא מדרבנן עד נעשה דיין? הוכח והבא מקור.

מה הדין אם הזמינו אותו להעיד האם יכול לדון בעדות אחרים?

מה הדין בראה בשבת או ביו"ט?

סעיף ז

ק"ל דאוהב ושונא אינו יכול לדון, איך הדין אם בעל דין אומר שדיין פלוני שונא אותי והדיין מכחיש, האם מותר לו לדונו?

ראובן שתבע לשמעון בזבל"א ושמעון בירר לעצמו אחד ובא ראובן וטוען כי מי שברר שמעון הוא אוהבו שלו, האם יכול לפוסלו?

אוהבו או שונאו שדנו, האם דיניהם דין ומה הדין בקבלום עליהם, ומה הדין במושב ב"ד של ג' ואחד מהם אוהב או שונא?

סימן ח – שלא למנות דיין שאינו הגון וגודל שכר הדיין וענישו

סעיף א

האם מותר להעמיד עם הארץ לדיין על סמך שישאל כל פעם לת"ח?

סעיף ה

האם יש נאמנות לשליח ב"ד לנדות את הנתבע שמעכב לבוא, או לחייבו ממון, ומה הדין אם הכאו והזיק לו, האם חייב?

סימן ט – שלא ליקח שוחד והתרת שכר בטלה

סעיף א

דיין שקיבל שוחד או מלווה שקיבל ריבית קצוצה, האם חייבים להחזיר בלי תביעה, ואת"ל שכן, האם ב"ד כופה אותם להחזיר?

האם יש הבדל בין חיוב השבת שוחד לחיוב השבת ריבית?

האם מותר לדיין לקבל שוחד משני הצדדים, מה המקור לדין זה?

מהו המקור לדין שאסור לקבל שוחד?

האם קיים דין שיעבודא דרבי נתן בשוחד?

האם מותר לתת שוחד לנאמני ציבור?

האם מותר לתת שוחד לשופט עכו"ם?

מה דין שוחד בדבר השווה פחות משווה פרוטה?

מה גדר איסור שוחד דברים? האם אסור מן הדין? וכיצד פסק מרן בשו"ע?

סעיף ב

אדם שנתן מתנה לדיין לפני שיגיש תביעה, האם מותר לדיין לדון בתביעתו, כאשר הנתבע מתנגד?

סעיפים ג – ד

כיצד יתכן לתת לדיין שכר גדול יותר ממה שהיה עושה בעצמו? (ראה גם סעי' ה')

סעיף ה

נוטל שכר לדון האם דיניו בטלים וממתי?

מה דין הנוטל שכר לדון? פרט את האפשרויות השונות! מה הדין אם נמצא רק פעם אחת שנטל שכר?

האם הנוטל שכר לדון חייב להחזיר את השכר והאם זה דומה ללוקח שוחד?

מתי מותר לדיין לקבל שכר ועל סמך מה מקבלים דיינים היום שכר?

מתי רשאי הדיין לקבל שכר וכמה? (גם לעיל) מה הדין לגבי פשרה?

סימן י – להיות מתון בדין ושימלך בגדול ממנו

סעיף א

מהם התנאים הנדרשים מהדיין קודם שפוסק את הדין ומנין לנו?

סעיף ב

האם יכול הדיין לדמות דין שבא לפניו כעת לדין אחר שכבר פסקו, מבלי להתייעץ עם חכם שגדול ממנו?

סימן יא – כיצד מזמינים לדין ועל פי מי

סעיף א

המסרב להופיע לדין לאחר קבלת ההזמנה הראשונה, האם נחשב כסרבן, ומהי ההגדרה של סרבן?

הזמנה שנשלחה לדין ע"י א. שליח ב"ד. ב. אשה. ג. התובע. ד. בדואר רשום (לקמן) והנתבע לא הופיע, מה הדין? ומה ניתן לעונשו ולחייבו ממון? (ראה גם סעיף ג' לקמן)

על אלו דברים נאמן שליח ב"ד, ומתי נאמן רק בהצטרפות עד נוסף? (ראה גם ח,ה)

האם התובע חייב לפרט בכתב התביעה את טענותיו?

ראובן תבע את שמעון לדין ושמעון משיב לא אכנס עמך לדין אם לא תגיד לי על מה תרצה לדון עמי, וראובן אינו רוצה לגלות לו את אופן תביעתו כלל, עם מי הדין?

סעיף ג

הזמנה שנשלחה לדין ע"י א. שליח ב"ד. ב. אשה (ראה לעיל). ג. התובע (ראה לעיל). ד. בדואר רשום. והנתבע לא הופיע, מה הדין? ומה ניתן לעונשו ולחייבו ממון? (גם לעיל)

סעיף ה

מיהם האישים שאין מזמינים אותם לב"ד מפני כבודם, וכיצד הם משיבים על טענות התובע?

סימן יב – דיין שבאו לפניו רך וקשה וכל דיני פשרה

סעיף א

עד מתי מצוה ומותר להציע פשרה? (הכוונה בעיקר לסעי' ב')

סעיף ב

עד מתי מותר ואפשרי לדיין לעשות פשרה, והאם רשאי הוא להוסיף או לפרש את הפשרה (לקמן סימן כג/א)?

מדוע מצוה לעשות פשרה?

כשבית דין פסקו ולאחר זמן ראו שהפס"ד גורם למריבות, האם מותר לדיינים או לדיין מהרכב אחר לקרוא לבע"ד ולחייב או להציע פשרה?

כתוב חמשה מקרים שדיין עושה פשרה לכתחילה.

מתי אסור לעשות פשרה ומדוע? מה הם החריגים לכלל זה? הבא לפחות שתי דוגמאות.

אם אפשר לכפות אדם לעשות לפניו משורת הדין ואם כופים במה כופים?

כשבית דין רואים לנכון לעשות לפניו משורת הדין כגון כשהמפסיד יתמוטט מנכסיו והשני הוא עשיר, האם יכולים לכופו על לפניו משורת הדין?

סעיפים ג – ה

מתי מותר לב"ד לפסוק שלא כפי הדין אף בעל כרחם של הצדדים?
האם ניתן לפשר בממון יתומים? והאם לאחר שיגדלו היתומים רשאים הם לחזור בהם?

סעיף ו

האם מותר לאדם לטעון או לעשות מעשים אשר יגרמו לצד השני להסכים ולהתפשר? מה הדין אם עבר ועשה?
האם רשאי נתבע להתחמק בצורות שונות מדיונים כדי שהתובע יגיע עמו לפשרה?

סעיף ז

האם צריך קנין לפשרה והאם בלא קנין יכולים לחזור או לא?
שני בע"ד שעשו קנין לדון בדין יחיד לעשות פשרה האם יכולים לחזור בהם?
האם פשרה צריכה קנין? ומה הדין כאשר ירדו מתחילה לדין? בשתק לאחר ששמע את הפשרה? והאם כשעשו קנין על פשרה יכולים כל שלושה לפשר ביניהם?
קיי"ל דמתחילה אינה צריכה קנין, ופשרה צריכה קנין, מה הסברא בשינוי זה?
איזה סוג קנין צריך לפשרה? מהו המושג של קנין דברים?
קבלו עליהם מה שישומו השמאים האם צריך להזכיר שמות השמאים או לא?
באלו מקרים בעלי הדין יכולים לחזור בהם מן הפשרה למרות שעשו קנין? ומתי אפילו ללא קנין אינם יכולים לחזור בהם?

סעיף ח

האם מחילה צריכה קנין, והאם יש הבדל שיש בידי המלווה שטר או חפץ של חברו ואמר לו מחול האם מועילה המחילה?
מודה שמחל בליבו ורוצה לחזור בו האם יכול?

סעיף ט

שנים שקיבלו פשרנים ואמרו אם לא נקיים הפשרה נשלם קנס האם יכול כל אחד לומר אשלם הקנס ולא הפשרה, ומה הדין אם יש בקנס אסמכתא?

סעיפים יד – טז

ראובן הפקיד אצל שמעון בעדים חפץ מסוים השווה חמש מאות שקל, ושמעון כופר בפיקדון זה, כשראובן ביקש מהעדים להעיד, אמרו שלא זוכרים, והלך להתפשר עם שמעון בדין, ואחר כך אמרו העדים לראובן שזכרו, האם ראובן יכול לחזור בו מהפשרה אע"פ שעשו קנין או לא?

אחד נתפשר עם חברו משום שלא היה לו ראייה ולאחר מכן מצא ראייה האם יכול לחזור בו?

סעיף יח

בי"ד העושים פשרה שנחלקו הדיינים ביניהם, האם יכולים לפסוק כרוב דעות?

סעיף יט

קיי"ל פשרה צריכה קנין, אם נתנו בעלי הדין משכון בידי הדיינים האם זה מועיל במקום קנין?

סימן יג – כיצד בוררים הדיינים כשאינן בעלי דינים מסכימים יחד

סעיף א

מתי בית דין של ג' יכול לכוף הנתבע לדון בפניהם למרות שהסכים לזב"ל?
מי שהסכים לזב"ל בתנאי שהדיין השלישי יהיה על דעתו ג"כ, האם נחשב לסרבן, האם יש בזה הבדל בין תובע לנתבע?

עקרון של זב"ל האם זה נקרא כפתח פיקד לאלם או כמי עורכי הדיינים?

סעיף ג

האם הדיינים רשאים לכפות על בעלי הדין להגיש טענותיהם בכתב או לא?

מה הדין אם אחד מבעלי הדין או שניהם מבקשים שיגישו לבית הדין טענות בכתב האם בית הדין ירשה זאת או לא?

מהו המקור למנהג שמזכיר בית הדין כותב טענות הצדדים, האם יכול בית דין לכופ הצדדים להגיש טענותיהם בכתב מלכתחילה? ומה הדין לאחר שטענו בע"פ?

שנים שבאו לבית הדין ומסרו טענותיהם בכתב, אחרי שהדיינים קיבלו אותן, ביקש אחד מן הצדדים לחזור בו ולטעון בע"פ, ונתן אמתלא לדבריו, מה הדין?

סעיף ו (עם סימן יח.ו.)

האם בית הדין יכולים לדון ולפסוק בדיני ממונות שלא בפני בעלי הדין ומה הדין בדיני נפשות?

סעיף ז

בררו ארבעה דיינים שיפסקו להם והסכימו שילכו אחר הרוב ואחד אמר איני יודע וכל השלושה הסכימו לדעה אחת, האם זה מועיל, ומה הדין אם יבוא אותו רביעי ויודיע שמסכים לדעתם?

כאשר דין מתפטר ואח"כ שוב רוצה לחזור להצטרף, האם יכול?

מה הדין אם הקהל בררו ארבעה או חמשה אנשים שיחליטו בענייני הקהל האם הולכים אחר הרוב? ומה הטעם?

סימן יד – אם אחד מבעלי דינין אומר נלך לבי"ד הגדול ודין האומר מאיזה טעם דנתוני

סעיף א

בתביעה ללכת לבית דין הגדול, האם יש הבדל בין תביעות שונות, בין תובע לנתבע ובין דינא דגמרא לזה"ז?

האם יכולים לזה ולמלה לכופ זה את זה לעלות לבי"ד הגדול או לבית הוועד? ומה הדין כשצד אחד מוכן לשלם לצד השני את הוצאותיו או את שכר טרחתו? (לקמן) ומה הדין בניזק ונגזל? מה הדין בשותפים ושכירות? האם יש דין ביה"ד הגדול בזה"ז? פרט את השיטות.

באלו מקרים זכאי התובע לדרוש שהדין יתקיים שלא במקומו של הנתבע?

עפ"י אלו קריטריונים נקבע תחום שיפוט בית הדין?

מתי יכול בעל דין לקחת חברו לעיר אחרת?

נתבע שרכשו עוקל להבטחת תביעתו של התובע, היכן תידון בקשתו להסרת העיקול?

קיי"ל התובע הולך אחר הנתבע, מה הדין אם תובע את בנו שגר בעיר אחרת, האם הבן חייב לבוא לדיון בעירו של האב?

עשיר ותקיף בעירו, האם אפשר לחייבו להתדיין בעיר אחרת?

דיינים ידועים בעיר והנתבע מסרב לדון בפניהם אלא בזב"א, האם שומעים לו?

בית דין קבוע בעיר אחת והתובע והנתבע דרים בעיר אחרת שגם בה יש בית דין קבוע, לפי דין הגמרא, האם הנתבע יכול לדרוש שהדין יתקיים בעיר האחרת אם הוא מקבל עליו הוצאות הנסיעה?

אם יש מחלוקת בין התובע לנתבע היכן להתדיין, והנתבע רוצה דווקא במקום התובע, והתובע רוצה דווקא במקום הנתבע, ענה מסברא, עם מי הדין?

סעיף ד

מתי צריכים בית הדין לכתוב נימוקים לפסק דין ומתי לא? האם נימוקים צריכים לכלול טעמים וראיות או רק טענות ופסק דין? מה טעמים שעל פיהם בית הדין בזמנינו כותבים פסק דין מנומק הכולל טעמים וראיות? האם בית הדין הגדול צריך לכתוב נימוקים?

בזה"ז שבית הדין דן לפי חוק הנישואין והגירושין, האם חייב הדיין לנמק את פסק דינו ומה הדין כשדן מכוח הברורות?

סעיף ה

מתי חייב הנתבע לשלם את הוצאותיו של התובע ואלו הוצאות?

ראובן שנתחייב בדין האם צריך לשלם לשמעון את יציאותיו, מה המקור, ומה הדין בהוצאות השליח?

הנתבע לא הופיע בבית דין, ובית דין החליט להוציא צו הבאה נגדו, לתובע נגרמו הוצאות הקשורות בביצוע הצו, עתה דורש הוא פיצוי על ההוצאות, האם הנתבע חייב לשלם?

מה הדין אם נגרמו ההוצאות ע"י תביעה לערכאות?

האם הנתבע חייב בהוצאות משפט כשהתובע תבעו בערכאות והוציא הוצאות, ובמה תלוי דין זה? האם יש חילוק בין תבעו בערכאות ברשות או שלא ברשות?

אם הוצרך לכופו בערכאות והוציא הוצאות האם חייב לשלם, ומה טעם השיטות?

הוצרך לתת שוחד לדייני הגוים, האם נחשב הוצאות?

כיצד קובעים את שיעור תשלום ההוצאות, ובאלו אמצעים ניתן להשתמש לשם כך?

מה הסכום שמחייבים את הסרבן והאם דומה למזיק או מקיף שדותיו של חברו?

כיצד קובע בית הדין את הוצאות המשפט?

האם נאמן התובע בשבועה כמה הוציא וכיצד?

תובע שהגיש תביעה בתום לב והנתבע התחמק וסירב להופיע והוצרך התובע להזמין חוקרים לאתרו ולבסוף יצא הנתבע זכאי האם חייב הנתבע לשלם יציאותיו לתובע?

מה הדין במקרה שכופר הנתבע שלא הזמינו לדין, והתובע מביא עדים שהזמינו, והודה הנתבע והביא הנתבע עדים שבא מיד שהזמינו?

באילו מקרים יפסוק בית הדין הוצאות משפט לתובע? ובאילו מקרים יפסוק הוצאות משפט לנתבע?

אשה שתבעה מזונות מבעלה וזכתה בדין, האם היא זכאית להחזר הוצאות המשפט (שכר עו"ד)? הסבר!

סימן טו – איזה דין דנין תחלה ודין דין מרומה

סעיפים א – ב

איזה דין צריך הדיין להקדים תחילה ומה נקרא תחילה?

סעיפים ג – ד

מה הדין בדרישה וחקירה אם רואה הדיין שהדין מרומה?

באיזה מקרה הפסק דין תלוי מי הדיין? (ראה גם בסימן כ"ה גבי דיין מומחה שטעה וצל"ע) באיזה מקרה הפסק דין תלוי מי הבעל דין? (ראה גם יב/ג גבי לוותר בממון יתומים וצל"ע)

סעיף ה

האם יכול הדיין לדון לפי אומדן דעתו כשאין ראיות ברורות לתביעה? (גם בסעי' הקודם) מה הדין להוציא ממון באומדן דעת מיתומים?

סימן טז – כמה זמן נותנים להביא ראיה ודין הטלת חרם

סעיפים א – ב

תובע שהגיש תביעה לבית דין וביקש דחיה לפסק הדין למועד אחר, והנתבע מבקש ביצוע מיידי, עם מי מהם הדין?

מהו הזמן המירבי לפסיקת דין ומה הדין אם הדיינים יודעים שיש לצד השני ראיה?

סעיף ג

האם מחרמים בלי טענת ברי אלא שיודע שגנבו שמישהו גנב ממנו במוסד ולא יודע מי ורוצה להחרים את כולם?

סעיף ד

א. האומר לחבירו שטר שבידך זכות לי בו, האם חייב להראות? ב. מה הדין אם הלה אינו מודה שיש בו זכות או שאומר איני יודע? ג. האם אפשר להשביעו על כך או להחרים (יש לפרט)? ד. האם כל זה בתובע ונתבע או אפילו באיש אחר?

האומר לחבירו שטר שבידך זכות יש לי בו והלה משיב: איני יודע אם יש לך בו זכות, האם כופים אותו להוציאו? ואם אומר ברי לי שאין לך בו זכות מה הדין?

סעיף ה

המוציא שטר חוב על חברו והלה דורש שיתנו לו הטפסת השטר כדי לדקדק בו, באיזו טענה נותנים לו ובאיזו אין נותנים לו הטפסה? מה הדין ביורש הדורש הטפסת השטר?

סימן יז – להשוות הבעלי דינין בכל דבר

סעיפים א. ג (עם כח-ה-ו)

קיי"ל שלכתחילה הדיינים בישיבה, אימתי לא מהני אפילו בדיעבד בעמידה? ומתי מותר מלכתחילה להעיד בישיבה?

קיי"ל שסמיכה על העמוד נחשבת לדיון כישיבה, והוא הדין לעדים בעמידה וזה לכתחילה, אך מה הדין ששניהם ביחד סמוכים?

סעיף ה

דיין ששמע צד אחד שלא בפני הצד השני, האם ומתי מותר לו לפסוק ולדון בזה ומתי אסור לו? על מי האיסור על הדיין או על בעל הדין?

האם מותר לדיין לדון סרבן לדין שלא בפניו?

האם מועיל מה שיכתבו בכתב בורות שמותר יהיה לדונו אם לא יבוא?

מה הדין בדיין ששמע צד אחד ואעפ"כ דן, האם בדיעבד דינו דין או לא?

האם בזבלי"א מותר לדיין לשמוע צד שלו שלא בפני הצד השני?

נהגו בכל בתי הדין ששולח כתב תביעה לבי"ד, מדוע אין בזה את האיסור לשמוע דברי בעל דין האחד שלא בפני בעל דין חברו?

פרט חמישה מקרים בהם מקבלים שלא בפני בעל דין.

סעיף ו

על מה סמכו בזמנינו שהנתבע יכול למנות מורשה לטעון בעדו בב"ד?

כיצד ינהג בית דין במקום שהתובע או הנתבע נמנעים מלהופיע לדין ושולחים מורשה?

זוג הופיע בבית הדין, הבעל רוצה לדבר באידיש והאישה מתנגדת מה הדין?

סעיף יב

באילו מקרים על הדיין להודיע לבעל דין בבירור "שקר אתה דובר"?

בעל דין שתובע מחבירו דבר מועט והדיין רואה שיתחייב לו ע"פ הדין יותר ממה שתבע, האם רשאי הדיין לפסוק יותר מהתביעה? על אילו מקרים מדבר הרמ"א? אם הדיין פסק יותר מסכום התביעה האם חוזר ומה הדין אם כבר הוציא ממון?

האם דיין רשאי לפסוק יותר ממה שתבע התובע? ואם פסק יותר מה הדין?

אישה שתובעת בבית דין מזונות סכום עבודה וסכום נוסף עבור ביתה, לפי הדין מגיע לה סכום גבוה יותר עבור מזונותיה וגם עבור ביתה, איך יפסוק בית הדין?

סימן יח – כיצד נושאים ונותנים בדבר ושהולכין אחר הרוב

סעיף א

האם רשאי דיין שהוא בדעת מיעוט לומר איני יודע כדי שיצטרפו אליו דיינים נוספים?

סעיף ד

אחד מהדיינים שהתפטר או נחלה במהלך הדין תורה, האם יכולים לפסוק השנים לבד?

האם רשאי בית דין להוציא פסק דין בהרכב חסר, כאשר הדיין השלישי נעדר והטענות והעדויות נשמעו בהרכב מלא?

סימן יט – כיצד נותנים הפסק וסדר כתיבתו

סעיף ב

יצא הנתבע זכאי, האם בי"ד אחר רשאי לדון בבקשת התובע לדיון נוסף, ומדוע? ומה הדין באם טען הנתבע שכבר יצא זכאי ואין עדים?

האם בזה"ז אמרינן ביה"ד אחר בי"ד לא דייקי? פרט ובאר!

כשהדיין אינו רוצה לחתום על פסק הדין כי בטוח שהאחרים טועים, האם מותר לו לסרב מלחתום?

סימן ב – עד מתי יכול להביא ראיה לסתור הדין

סעיף א

בי"ד שפסקו לבע"ד והתחייב לשלם לחברו, וחוזר ותובע ומבקש דיון מחודש בטענה שיש לו ראיות ועדויות חדשות האם בי"ד חייב לחזור ולדון?

הצהיר ראובן שאין לו עדים ואין לו ראיה בתביעתו של שמעון, ואח"כ הביא עדים שהעידו לטובתו, האם יוכל לחזור ולהביא עדים אלו בעדות אחרת? והאם שמעון יכול להביא עדים אלו כנגד ראובן בחוב אחר?

לאחר שבעל הדין הצהיר שאין לו עדים וראיה, רשאי ביה"ד להחליט על שמיעת עדות והוכחות אם הנידון הוא עניין שלא מועיל בו מחילה והודאה, או שאין להצהרה תוקף של מחילה או הודאת בע"ד מה מקורה של תקנה זו? ובאילו מקרים נוספים נקבל ראיות?

סימן בא – מי שקבל עליו להשלים הדין ליום ידוע ונאנס

סעיף א

מה הדין במתחייב לחבירו מנה אם ילך למקום פלוני ונאנס חברו ולא הלך?
עבר זמן הנישואין מחמת אונס אימתי מתבטלים השידוכין ואימתי לא?

סימן בב – מי שקבל עליו קרוב ופסול ודין שבועה והפוכה

סעיף א

קיבל עליו כדיין אחד מתוך שלשה שהוא גזלן דאוי במזיד, האם יכול לחזור בו לאחר גמר הדין והאם שונה הדין כשקיבל?

באיזה אופן אינו יכול לחזור בו אף בלא קנין? (וראה גם לקמן)

קבל עליו קרוב או פסול לעד או לדיין מתי יכול לחזור בו ומתי לא? כתוב את הדעות מה נקרא גמר דין לענין זה.

קיבל עליו קרוב או פסול לדיין ולא קנו מידו עד מתי יכול לחזור בו? כשלא חזר בו מאיזה דין מתחייב?

קבל על עצמו עד פסול כשני עדים כשרים להעיד לו או קיבל על עצמו עד פסול כשלשה בי"ד מומחים לדון לו, האם יכול לחזור בו?

קיבל עליו דיין אחד כשר במקום שלושה דיינים ונגמר הדין, האם יכול המפסיד לחזור בו?

ראובן קיבל עליו אחד מהפסולים כשני עדים כשרים להעיד עליו, או כשלושה בית דין לדון לו, האם יכול לחזור בו?

קיבל עליו קרוב או פסול לדיין ולא קנו מידו, עד מתי יכול לחזור בו?

קיבל עליו קרוב או פסול לעד או לדיין מתי יכול לחזור בו ומתי לא? (לעיל) כתוב את הדעות מה נקרא גמר דין לענין זה.

בקבלה שקיבל עליהו אי הוי קבלה אף לטעות או לא וישלם הדיין?

סעיף ב

קיבל עליו עדות גוי או קיבל עליו גוי לדיין בקנין, האם מועיל?

קבל עליו גוי כעד או כדיין מתי יכול לחזור בו ומתי לא?

באיזה סוג פסול יש חילוק בקבלתו כעד או כדיין והאם יש חילוק בזה לכתחילה או בדיעבד?

סעיף ג

מי שהסכים להישבע ולהפטר או ליטול האם יכול לחזור בו? מי שהסכים לשלם במקום שבועה האם יכול לחזור בו?

סימן בג – עד מתי נאמן הדיין לומר לזה זכיתי

סעיף א

קיי"ל שמשנסתלקו בע"ד מלפני הדיין אין הדיין נאמן לומר לזה זכיתי ולזה חייבתי, האם יש הבדל בין דין התלוי בשודא לדין התלוי בטענות?

האם ומתי נאמן הדיין לומר לזה זכיתי? פרט את כל המקרים! ומהן ההשלכות לאי נאמנות הדיין?

אם רשמו טענות בפרוטוקול, והבע"ד בדיון השני טוען שלא טען כך, האם יש לו נאמנות?

האם נאמן הדיין לומר שבע"ד קיבלו עליו?

האם קיים הבדל בין דיין אחד לשנים, ומהו?

מתי נאמנים שני דיינים לומר לזה זיכינו?

מה הדין בשני עדים המכחישים הדיינים? ובעד אחד ודיין, וכנגדם שני עדים המכחישים אותם, למי מאמינים? נמק!

שני בע"ד שלקחו פשרן ביניהם בתוך זמן מסוים ועשה פשרה ביניהם, האם יכול להוסיף או לגרוע אחרי שעשה את הפשרה מכיוון שעדיין לא עבר אותו זמן מסוים?

עד מתי מותר ואפשרי לדיין לעשות פשרה (לעיל יב, ב), והאם רשאי הוא להוסיף או לפרש את הפשרה?

"ב"ד רשאי בכל עת לתקן טעות סופר או השמטה מקרית, שנפלה באיזה הליך משפטי, התיקון יעשה ביזמת ב"ד עצמו או ע"פ בקשת אחד הצדדים" (מתקנות הדיון) – הסבר את מקורה של תקנה זו.

סימן כד – שנוקקין לתובע תחלה

סעיף א

תובע ונתבע שבאו לדין למי נזקקים תחילה?

האם התובע יכול לטעון שאינו רוצה שהנתבע ישבע לו כעת?

ראובן תבע את שמעון לדין וטען את טענתו ואומר שיש לו עוד טענות על שמעון ואינו רוצה לטעון אותם כעת אלא במועד מאוחר יותר, ושמעון רוצה שראובן יטען עכשיו את כל טענותיו, הדין עם מי? התייחס לסתירה במרן וכיצד תרצו נושאי הכלים.

מה הדין אם שמעון התחייב שבועה ללוי והיה שמעון חייב שבועה מלפני כן לראובן, ושמעון רוצה להשבע שבועה אחת לשניהם וראובן לא רוצה שישבע לו כעת, הדין עם מי? ומה הטעם?

סימן כה – דיין שטעה מתי חוזר ומתי משלם

סעיף א

טעם בדבר משנה, האם משלם על טעותו? מה הדין בנשא ונתן ביד?

קיבלו על עצמם את הדיינים והדיינים טעו, האם יש מקרים שהקבלה תגרום לקיום הדין? (כל הסימן)

קיבלו על עצמם את הדיינים והדיינים טעו, האם יש מקרים שהקבלה פוטרת את הדיין מתשלום? (כל הסימן)

דיין שטעה בדבר משנה ונשא ונתן ביד ואי אפשר להחזיר את הדין, האם חייב לשלם?

האם טעות בתיקו היא טעות בדבר משנה?

טעה הדיין בדבר שנשאר בש"ס בתיקו ופסק להוציא מהנתבע, מה דינו?

האם יש הבדל בין דיני ממונות לאיסורין במקרה שחוזר הדין?

סעיף ב

שכח דברי גאון או שנודע לו לאחר מכן שאין כן דעת גאון או דברי פוסקים ראשונים האם חוזר הדין?

כשיש מחלוקת הפוסקים ולא הוכרע ופסק כאחד מהצדדים, האם חוזר הדין?

חלקו שני פוסקים, ולמעשה עושים כדעתו של אחד מהם, האם יכול הנתבע לומר 'קים לי' כהפוסק השני שאין עושים מעשה כדעתו?

מה דין מי שתבע את חברו שתי תביעות, והתפלגות הדיינים הייתה כך אחד הדיינים פטר משניהם, אחד פטר מהראשונה וחייב בשניה, ואחד פטר מהשניה וחייב בראשונה? נמק היטב.

האם אמרינן הלכה כבתראי בפוסקים, והאם אמרינן 'אילו היו רואים את דברי קדמאי הוו הדרו בהו'?

סעיף ג

במקרה של ב"ד ובו מספר דיינים, ויש מחלוקת בין הדיינים, והרוב טעו בטעות שהדיינים חייבים לשלם עליה, כמה הם משלמים ומדוע?

סעיף ה

באלו מקרים בעלי הדין יכולים לחזור בהם מן הפשרה למרות שעשו קנין? ומתי אפילו ללא קנין אינם יכולים לחזור בהם?
דין שבטעות חייב שבועה, ומחויב השבועה התפשר ושלם, מה דין הפשרה? והאם צריך הדין לשלם? פרט.

סימן כו – שלא לדון בדיני גוים

סעיף א

בעל דין שרוצה למסור הצהרות בפני ערכאות ולדון בפני ערכאות, האם מותר?
אינו משלם מיסים לעירייה האם מותר לכופו ע"י עכו"ם?
מי שתבע את חבירו לערכאות שלא כדן, וחבירו נגרר אחריו בליט ברירה, והתובע הפסיד, ושוב רוצה לתבוע בב"ד, האם יקבלו אותו לב"ד או לא?

סעיף ב

הסבר מפני מה מותר בתנאים מסויימים לתבוע בערכאות, ומה הדין אם ברור שהנתבע לא ציית דינא, האם מותר ללכת לערכאות בלי רשות בית דין?
באיזה מקרה בית הדין מתיר לילך לדון אצל עכו"ם?
מתי מותר להעיד בערכאות?
האם רשאים בית דין לילך להעיד לפני עכו"ם שזה חייב לזה? ומה הטעם?

סעיפים ג – ד

קיבל על עצמו בקנין להתדיין לפני ערכאות האם חייב ללכת לפני ערכאות? ומה הדין אם כבר דן לפניו?
אדם שהתחייב לדון בפני ערכאות וקיבל על כך קנין, מתי זה מועיל ומתי לא?
חוב שעבר שמיטה האם רשאי לתבועו בפני עכו"ם?
זוג בא לבית הדין להתגרש, בהסכם גירושין שעשו ביניהם התחייבו שכל בעיה שתתעורר בנוגע להסכם ידונו בערכאות האם מועילה ההתחייבות?

סימן כז – שלא לקלל דיין ולא שום מישראל

סעיף א

אדם שקלל אדם מישראל או דיין או נשיא מתי לוקה? וכמה? ומה נפק"מ לזמנינו?
מי שהתמנה לדיין זמני כגון לצורך זבל"א האם נחשב דיין לצורך זה? ומה דין פרנס על הציבור?
באיזה אופן המקלל אדם מישראל יעבור על 3 או 4 לאוין?
מי שביזה את החכם או את הב"ד מה עושים לו, והאם הב"ד יכולים למחול על כבודם?

הלכות עדות

סימן כח – כיצד מאיימין העדים ואין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין

סעיף א

מה הדין בעדים שכבשו עדותן ואח"כ חוזרים ומוזדים שידעו? האם חייבים מדין גרמי, גרמא, לצאת ידי שמים?
מה הדין בעד שכבש עדותו וכבר פרע ואח"כ מודה שידע לפני שפרע?
אם לא יגיד. האם ומתי יש חיוב להעיד, ומה הדין במקרים דלהלן: עדות מיוחדת, הכשיר קרוב כשני עדים, עדי הודאה שלא נאמר להם "אתם עדי", הוטל חרם על כל מי שידוע עדות האם חל החרם גם על קרובים?
האם מועילה תפיסה והאם לכתחילה מותר לתפוס?
שני עדים שנשבעו שלא להעיד, האם שבועתם חלה? ומה הדין בעד אחד? (וראה גם לקמן)
עדים ששמעו שהלווה הודה שחייב למלוה או אף שהודה לתביעתו של המלוה, האם מחויבים להעיד

אדם הידוע עדות לחבירו והוא קרובו, האם צריך ללכת ולהעיד? (ראה גם לקמן לד, א)

בעל דין שקיבל עליו קרוב לעדות, האם קרוב זה חייב להעיד לו?

מי שיודע עדות לחברו, האם חייב להעיד לזכות גם ללא תביעה?

סעיף ב

כשבית הדין מצווה להחרים כל מי שיודע עדות, ובאו להעיד גם כשרים וגם פסולים, מה הדין? מה יכול להבטיח שלא ייפסלו העדות כשבאו גם פסולים?

מתי קרובים חייבים לבוא להעיד?

סעיף ג

מה הדין בעכו"ם התובע לישראל, האם מותר לישראל להעיד נגד הישראל שהישראל יודע שאמנם חייב לו? באילו אופנים מותר? מה הדין באם הלך והעיד באופן האסור?

א. גוי שתובע יהודי בערכאות ויש לגוי עד אחד או שני עדים יהודים היודעים עדות לחבירו, מתי מותר להם לילך ולהעיד בערכאות ומתי לא? ב. עד שהעיד בערכאות ועל פיו הוציאו ממון, האם חייב לשלם? ג. אם ייחד הגוי יהודי עד לדבר, האם מותר לו לילך להעיד בערכאות?

העיד קרוב או פסול לגוי כדיניהם והוציאו ע"פ האם חייב לשלם, או שנאמן לומר אמת העדתי?

סעיף ד

מה הדין שהישראל תובע לעכו"ם וכופר, ויש לעכו"ם עד אחד, האם מותר לישראל להעיד?

האם מותר לקרובים להעיד בערכאות עדות אמת בענייני ממונות?

האם יש חילוק לגבי עדות בערכאות בין אדם חשוב לאינו חשוב, ומי נקרא אדם חשוב?

ישראל שתבע חברו כדיניהם, האם ישראל יכול להעיד לו, ומדוע? ואם העיד האם מנדין אותו?

סעיף ה

ת"ח שנקרא להעיד לפני ב"ד קטן ממנו, האם חייב להעיד? אם אינו חייב האם רשאי להעיד? ציין לפחות שני מקרים שחייב להעיד.

האם ומתי תלמיד חכם הגדול מהדיינים מחויב להעיד בפני ב"ד זה? באר את כלל הנידונים.

סעיפים ח – י

עד אחד מעיד וחברו אומר אף אני כמוהו, מתי מועיל ומתי לא?

סעיפים יא – יב

עדות בכתב, מה דעת הראשונים ותוקפה, והאם מועילה לכל השיטות?

עדים שכתבו עדותם בכתב (לא שטר) האם תהני העדות? האם יש צד דהוי הגדה בבית דין עוד טרם שבא הכתב לבית הדין? ציין לפחות שלוש נפק"מ ביחס לכך.

עדות שבשטר, האם חלה מהתורה או מדרבנן, ציין בקצרה את הקושיות על הרמב"ם ויישוב האחרונים עליהן.

האם פוסקים דיני ממונות על פי עדות בשטר? ומה הטעם. האם בכל השטרות הדין כאמור? איך מאמינים לעידי הגט והא הוי עדות שאי אתה יכול להזימה?

ציין כיצד מתבארת סוגיית הגמרא בכתובות האם מעלים משטרות ליוחסין בהתאם לשיטות השונות שבדין עדות שבשטר?

מדוע אין חיסרון של מפי כתבם בעדות שבשטר (ד' שיטות), ומהיכן קשה מהגמרא על ג' מהשיטות?

האם עדות בשטר היא מדאורייתא ומניין, ואיך לא קשה מהפוסקים והסוגיא על זה? כיצד נהגו מורי הוראה בהלכה זו?

האם תוקף שטר מכר או קידושין או גט שחתומים עליו העדים תקף מהתורה או מדרבנן?

לדעת ר"ת שניתן לשלוח עדות בכתב, כיצד הוא פותר את הבעיה שעדות צריכה להיות בפני בעל דין והאם זה מהתורה או מדרבנן?

תלמיד חכם ששלח עדותו בכתב, האם יכול לחזור בו כל זמן שלא הגיעה עדותו לבי"ד?

חווה דעתך אם עד מעיד בטלפון, והדיינים שומעים האם זה נחשב כעדות בפניו?

סעיף יג

החתום על השטר ואינו זוכר העדות כלל, האם יכול להעיד שזה כתב ידו לקיים השטר? ובמקום שכתב יד העדים מתקיים ממקום אחר, האם השטר כשר?

סעיף יד

באיזה עד מותר לבעל הדין להזכירו תוכן העדות?

עד שנזכר על ידי אחר, האם יכול להעיד? ומה הדין אם המזכיר הוא העד השני או הבע"ד?

איך הדין אם קרובו של הבע"ד מזכירו, או אשתו של הבע"ד?

סעיף טו

קבלו עדים שלא בפני בעל דין, האם כשר הדבר בדיעבד?

איזה עדות מתקבלת במעמד צד אחד? באותן שלא מקבלים, אם עברו וקבלו, האם יכולים העדים אחר כך לשנות עדותם בפני בעל הדין?

מפני מה אין מקבלים עדים שלא בפני בעל דין בדיני ממונות? ומה הדין לקבלת עדות בעניני איסורים שלא בפני בעל דין כמו להעיד על אשה שנתקדשה?

מה הטעם שלא מקבלים עדים שלא בפני בעל דין?

איזה עדות מתקבלת במעמד צד אחד?

מה הדין אם קיבלו עדות שלא בפניו וחזרו וקיבלו בפניו ויש הבדל בין העדויות, אחר איזו עדות הולכים? התייחס גם למקרה בו הושבעו העדים להעיד בעדות הראשונה.

האם אפשר לקבל עדות לגבי נכסי מלוג או צאן ברזל בפני הבעל שלא בפני האישה או בפני שותף אחד שלא בפני השותף השני?

סעיפים טז – יז

אם בעלי הדין והעדים גרים בשתי ערים רחוקות, האם יכול בית הדין לקבל את עדותם במקום מגוריהם, שלא בפני בעלי הדין?

באיזה ענין יש חילוק בין תובע לנתבע לגבי קבלת העדים?

באלו נסיבות רשאי ביה"ד לשמוע עדים שלא בפני אחד מבעלי הדין? ציין ההלכה במקורה ובטעמיה.

סעיף יח

באיזה ענין יש חילוק בין תובע לנתבע לגבי קבלת העדים?

אשה תבעה מזונות ולא הופיעה בבי"ד, הבעל הביא עדים על עבודתה של האשה כדי לפטור עצמו מהתביעה, האם נקבל העדים? ומה הדין אם האשה עדיין לא הגישה תביעתה?

אישה שתבעה את בעלה בבית הדין בתביעה "למזונות אישה". לדיון הופיע הבעל והאישה לא הופיעה. הבעל הביא עימו עדים שהאישה עובדת ומעשי ידיה לעצמה, האם בית הדין יקבל את העדים?

סעיף יט

מה הטעם שלא מקבלים עדים שלא בפני בעל דין? (לעיל סעי' טו) ומה דין עדות על קטן?

מה הטעם שנהגו בבתי הדין לקבל עדים שמת המוריש לקיום צואה או לצו ירושה גם שהיורשים קטנים?

סעיף כד

מה הדין אם שמעו הדיינים עדות בלילה?

סעיף כה

האם אפשר לקבל עדים לפני ששייב הנתבע על טענות התובע?

סימן כט – שלא יוכלו העדים לחזור

סעיף א

מעשה בעד שהעיד על חזקתו של בע"ד אחד בבית מסוים, אבל אמר בעדותו כי אינו זוכר אם החזיק בבית ג' שנים או פחות. לאחר מכן, שב ואמר שנזכר שאכן החזקה נמשכה ג' שנים, האם יהיה חיסרון של "אם הגיד שוב אינו אינו חוזר ומגיד"?

כיוון שהעיד שוב אינו חוזר ומעיד, האם לאחר עדותו לפני שנגמרה החקירה יכול לחזור בו, ומדוע?

מה הדין כאשר מבקשים העדים לחזור ולהוסיף תנאי בעדותם?

באר ופרט אם עדים (או עד אחד) יכולים להוסיף ולומר "תנאי היו דברינו".

איך מתישבת הסתירה בדברי שו"ע מסימן פב, יב, לסיומן כט, א?

הביא עדים שקידש אשה ואמרו העדים בעדותם שהמקדש אמר לאשה: "הרי את מקודשת", משנוכחו העדים שעדותם לא מסייעת לטענת הקידושין אמרו טעינו והוסיפו את המילה "לוי", האם הוי חוזר ומגיד?

סעיף ב

עדים שאמרו "שקר העדנו" האם חייבים לשלם?

עדים שאמרו שקר העדנו, שמחייבים אותם לשלם, מה הדין כאשר לעד אחד אין לשלם האם יתחייב השני לשלם גם חלקו של חברו?

סעיף ג

עדים שבאו לביה"ד להעיד, אחד מעיד מנה ופלוני היה עמי, והשני אומר לא ראיתי או לא הייתי עמו, האם עדות הראשון קיימת? (עם סימן ל' סעי' ד')

ראובן תבע את שמעון לדין שהודה לו בפני כמה עדים ביום פלוני בשעה פלונית שחייב לו סכום מסוים והביא שני עדים על כך, ואחד העדים אמר שבאותו יום ובאותה שעה היה הוא והעד השני יחד אך לא ראו מאומה, וראובן התובע מבקש בביה"ד שיביא עוד עד ויעיד עם העד השני, האם זה אפשרי או לא?

סימן ל – אין עידי ממונות צריכין דרישה וחקירה להיות עדות שלם

סעיף א

האם צריך דרישה וחקירה? בגזילות ובחבלות? מה הדין במקרים דלעיל אם אמרו העדים בדו"ח אין אנו יודעים?

דיני ממונות אינם צריכים דרישה וחקירה. האם ב"ד רשאים לחקור מיוזמתם?

מה הדין לפי השו"ע, באם אחד מן העדים טוען איני יודע באיזה יום הלווהו? (וראה לקמן לג, טז)

האם צריך דרישה וחקירה? א. לאסור אשה על בעלה להפסיד לאשה כתובה. ב. עדי קידושין וגירושין.

סעיף ב

עדי ממונות שהכחישו זה את זה בבדיקות, האם עדותן בטלה, מה הדעת מרן ורמ"א?

מה הדין אם הכחישו העדים זה את זה בדרישה וחקירה? כתוב דעות הראי' סברותיהם ומנין למדו את דבריהם.

באילו פרטים ההכחשה מבטלת את העדות ובאילו ניתן לקיים את העדות?

האם הכחשה בין התובע לעדים מבטלת את העדות?

סעיף ז

קי"ל בין הודאה אחר הודאה, בין הלוואה אחר הלוואה, בין הלוואה אחר הודאה, בין הודאה אחר הלוואה - מצטרפין. א' בהלוואה אחר הודאה אם דווקא אחריה בזמן העדות או אפילו אחריה בזמן המעשה? ב' בהלוואה אחר הלוואה והלוואה אחר הודאה, אם דווקא בתובע שני מנים, או אפילו בתובע מנה אחד?

סעיף ח

האם גם לענין פרעון נאמנים שני עדים להעידו שפרעו, אע"פ שלא ראו בבת אחת את הפרעון?

סעיפים ט. יא. יב

שני עדים העידו כל אחד בנפרד בבית דין, האם בתי הדין מצטרפים לפסוק על פי עדותם?

עד אחד העיד ביום ראשון והשני ביום שני האם מקבלים את העדות?

שני עדים העידו בבית דין א ואחר כך העידו בבית דין ב' ואחר כך העידו בבית דין ג' האם הדיינים מצטרפים?

סעיף יג

האם עדים על חלק מהעדות ("חצי דבר") מצטרפים?

סעיף יד

מהי עדות של ידיעה בלא ראיה, והאם עדות כזו כשרה בדיני ממונות?

האם במילתא דעבידא לאגלוויי נאמן עד אחד?

סימן לא – דין הרבה כיתי עדיות

סעיף א

שתי כתות עדים המכחישות זו את זו, האם יוכלו להעיד יחדיו בעדות אחרת, עד מכל כת או כל כת בפני עצמה? ומה הדין בכת אחת שכל עד מכחיש את חבירו, האם נאמנים בעדות אחרת יחדיו?

שתי כתות עדים המכחישות זו את זו רק בחלק מהעדות, האם חלה שאר העדות?

סעיף ב

מלוה אחד ולווה אחד ושני שטרות שחתומים בכ"א כתי עדים שהכחישו זה את זה בעבר, מה הדין: א' אם הוציאם בזה אחר זה באותו ב"ד? ב' ומה הדין בהוציאם בבת אחת?

סעיף ד

עדים שטענו שפלוגי ביקש מהם לזייף שטר, והתקיים השטר, האם ניתן לגבות בו אם עדי השטר העידו על כתב ידם?

סימן לב – המודה בפני עדים שיאמרו דברים כהויתן ואם אמר משטח אני כך

סעיף א

אדם שאמר בפני עדים שהוא חייב כסף לפלוני, האם חייב לתת לפלוני את הכסף?

סעיף ב

כתב השו"ע השוכר עד שקר להוציא מנה וכו', מה הדין כשהיה חייב לו רק העדים שקריים, ומה דינו כשלא היה חייב? ומה הדין כשלא שכר העדים אלא פיתה אותם בדברים לבוא להעיד?

מה הדין כששכר עידי שקר לעצמו, והוציא ממון שלא כדין והעדים אומרים העדנו שקר?

השוכר עדי שקר לחברו, וחברו אינו מודה שהם עדי שקר, והוציא ממון על ידם, ואחר כך הם הודו שהעידו שקר, מה הדין?

שלשה שהיה להם תביעה נגד אחד ואחד מהשלושה נעשה תובע והשנים האחרים נעשו עדים והוציאו ממון ואח"כ מודים שהם בע"ד ואומרים שאמת אמרנו שחייב לנו, מה דינם?

השוכר או שידל עדים להעיד עדות שקר ולא העידו עדותם האם מחוייבים להחזיר שכרם?

סימן לג – פסולי עדות מחמת קורבה ואשה ועבד

סעיפים א. י

כל הפסולים לדון פסולים להעיד, מהו המקור לדון זה בגמ', מי כשר להעיד ופסול לדון, ומה טעם ההבדל ביניהם?

כלל: כל הפסול לדון פסול להעיד היכן המקור לכלל זה? והיכן מצינו מי שפסול להעיד וכשר לדון?

סעיף ב

שלישי בראשון האם כשר לעדות? ומה הדין שני בשני ושלישי בשני?

רחל ולאח אחיות האם נכדה של רחל יכול להעיד על לאה? הסבר היטב.

האם אב כשר להעיד לבן בן בנו? פרט את כל השיטות.

נכד של אחיו חתם על כתובת אשתו, מה דין הכתובה?

סעיף ד

מתני אמרינן תרי בעל כאשתו?

סעיף ו

אבי חתן ואבי כלה, מה דינם לענין עדות ודיינות, האם יכולים לשבת יחד בהרכב ב"ד?

סעיף ח

האם בעל כאשתו נחשב כראשון בראשון או לגוף אחד? מה הנפ"מ לדינא בשאלה זו?

סעיף ט

האם ארוס בימינו יכול להעיד לארוסתו?

סעיף יא

מה הדין בגיורת שהתגיירה בתוך ימי עיבורה ונולדו לה שני בנים, האם יכולים להעיד זה לזה? אחים או תאומים שהתגיירו האם כשרים להעיד זה לזה? מה הדין אם הורתם שלא בקדושה ולידתם בקדושה? ומה הדין אם אחד גר ואחד הורתו של בקדושה ולידתו בקדושה?

סעיפים יב – יג

ראובן ראה עדות כשהיה רחוק ואח"כ נעשה קרוב, ולא ידעו מקרובתו, והעיד בבי"ד, ואח"כ נודע מקרובתו ונפסל, ופסקו הדין, ולאחר כמה ימים נתרחק העד, האם יכול לחזור ולהעיד? ומה הדין אם לא נפסק הדין?

האם ייתכן שעדים קרובי משפחה [ולא פסול אחר או מנהג] כשרים להעיד על מה שראו?

ראובן בעל קרובתו של שמעון, שמהדין פסול להעיד לשמעון, באיזה אופן יכול ראובן להעיד לשמעון אחר שמתה אשתו? ובאיזה אופן פסול לגמרי גם אחרי שאשתו מתה?

מה הדין אם התחיל להעיד קודם שנעשה חתנו, וקודם שסיים עדותו נעשה חתנו האם יכול לסיים את עדותו?

בעל שראה עדות לאשתו ואח"כ גירשה האם כשר להעיד לה?

סעיף יד

שכ"מ שכתב צוואה ליתן לבניו מתנה והעדים קרובים לשכ"מ ורחוקים לבניו מה הדין? ומה הדין אם היתה מתנת השכ"מ במקצת הצריכה קניין?

בעדות בעיני תחילתו וסופו בכשרות, פרט באיזה אופן יכול להעיד אדם שהיה תחילתו בפסלות אך סופו בכשרות, נמק.

סעיף טז

עד שהוא טריפה האם הוא כשר לעדות, והאם יש לחלק בזה בין דיני נפשות לדיני ממונות? ציין המקור בגמ' וברמב"ם ודברי הש"ך בזה!

מה הדין בדיני ממונות שאמר אחד העדים איני יודע?

האם טריפה כשר להיות דיין?

מה הדין באם אחד מן העדים טוען איני יודע באיזה יום הלוחו?

האם בדיני ממונות צריך שתהא עדות שאתה יכול להזימה?

פרט 5 מקרים שבהם קבלת עדות בדיני ממונות שונה מקבלת עדות בדיני נפשות?

סימן לד – עדים הפסולים מחמת עבירה**סעיף א**

כתב בשו"ע "רשע פסול לעדות ואפילו עד כשר שיודע בחבירו שהוא רשע אסור לו להעיד עמו", נמק מדוע אסור? האם דווקא שראו ביחד או לאו דוקא? פרט הצדדים.

מה הדין במי שיודע על עצמו שהוא פסול לעדות האם מותר או חייב לבוא להעיד לטובת צד אחד? ומה הדין שהוא קרוב וכד' ולא ידוע? (עם סימן כח, א)

סעיפים ב – ג

מה דין העדות של מי שעבר עבירה שיש מלקות לתיאבון?

קיי"ל דעדים פסולים לעדות מחמת עבירה, מהו המקור לזה, ובאיזה עבירה קיים דין זה?

מה דין העדות של מי שעבר עבירה בטעות?

מי שהיה מעורב בתאונת דרכים שבה נהרג אדם על ידו, ולפי חקירת המשטרה יוצא שהתאונה נגרמה מסיבות שאינן תלויות בנהג, וברור שהתאונה לא היתה במזיד מצדו, מה הדין, האם הוא כשר לעדות או פסול מאחר שהיה מעורב בתאונה קטלנית שבה נהרג אדם?

באיזה אופן נפסל לעדות בעבירה מדאורייתא או בעבירה מדרבנן?

מה דין העדות של מי שעבר עבירה מדרבנן (ציין ההבדלים לדינא בין עבירה מדרבנן או מהתורה ביחס לפסול עדות)?

מה דין העדות של מי שעבר עבירה מהתורה שאין בה מלקות והאם בעי הכרזה?

האם יש הבדל בין אם עבר עבירה בפרהסיא או בצנעה?

האם מסית לגניבה פסול לעדות?

סעיף ד

האם אדם צריך לדעת שבאיסור שהוא עושה הוא נפסל לעדות?

החובל בחברו חבלה שיש בה שווה פרוטה, האם נפסל בעבירה?

סעיף ה

העובר על שבועת שווא, שבועת שקר, שבועת ביטוי, חרם, תקנות הקהל, האם נפסל לעדות?

מי שהעידו עליו שעבר עבירה, האם נאמן לטעון שוגג או אנוס הייתי כדי להכשיר עצמו? והאם יש הבדל בין סוגי העבירות?

סעיף ז

מה דינו של החולק עם הגנב?

כתב הרמ"א החולק עם הגנב אינו נפסל לעדות, במה שונה דין זה מהכופר בפיקדון דפסול לעדות?

סעיף ט (עם סימן לח/א)

האם אפשר להזים עדים החתומים בשטר?

עדות הזמה בכתב האם מהני?

סעיף י

המשתתפים בהלוואה בריבית שפסולים לעדות מהו המקור? מי נפסל מהתורה ומי מדרבנן? האם הלווה יכול להצטרף עם אחר לפסול המלווה? (לקמן סעי' כו)

מי ששותף בהלוואה בריבית האם פסול לעדות? אדם שלווה בריבית מדרבנן, האם נפסל לעדות?

סעיף יג

מי שחמס או גזל מציאת חש"ו או דברים שהקנו להם האם פסול להעיד?

סעיף יח

קיי"ל דהנוטל שכר להעיד עדותו בטילה, האם פסול מדאורייתא או מדרבנן? ב. אם החזיר הממון האם עדותו קיימת או שצריך להעיד שוב? ג. האם יש חילוק בין לקח שכר משני הצדדים ללקח מצד אחד?

הנוטל שכר להעיד, האם פסול מדאורייתא או מדרבנן, ובאיזה סברה תלוי הדבר? האם רשאי ליטול שכר כדי לראות העניין שיהיה על זה עד?

לדעת הפוסקים שאין עדותו של הנוטל שכר עדות, אם דווקא בשכר ידע העדות ונוטל שכר לבוא ולהעיד, או אפילו בנוטל שכר כדי ללכת ולהעיד? ואם יש עליו טורח והפסד זמן ללכת להעיד, האם מותר לו ליטול שכר?

הא דתנן הנוטל שכר להעיד עדותו בטלה, למה השמיטה הרמב"ם והמתבר?

האם חוקרים פרטיים הלוקחים שכר כשרים לעדות, ברר הצדדים הקשורים בזה? (עם סימן לז)

האם נגיעת כבוד פוסלת? (עם סימן לז)

האם מותר לדיין או לעד לקבל מתנה לאחר העדות או הפסק דין?

סעיף כב

האם מזיק בגרמי פסול לעדות?

סעיף כג

באיזה אופן נפסל לעדות בעבירה מדאורייתא או בעבירה מדרבנן?

עד שהעיד ואין ידוע אם העבירה שעבר קודם העדות או אח"כ, מה דינו? במה שונה דינו מדין מקוה שנמדד ונמצא חסר?

עדים שהעידו בב"ד ובאו שנים והעידו עליהם שעברו עבירה הפוסלת אותם לעדות, אך לא יודעים אם עשו את העבירה לפני שהעידו או אחרי כן, האם נתבטלה עדותם מספק?

סעיף כד

האם אדם צריך לדעת שבאיסור שהוא עושה הוא נפסל לעדות?
באיזה אופן נפסל לעדות בעבירה מדאורייתא או בעבירה מדרבנן?

סעיף כה

קיי"ל שאין אדם משים עצמו רשע, האם בכ"ז יש משמעות לדבריו?
החשוד על העריות האם כשר לעדות?

סעיף כו

מה הדין במעיד על פלוני שהלווה לו בריבית, האם נאמן?
מעיד על אשתו של פלוני שהוא עצמו זינה עמה, האם נאמן? מעיד על פלוני שרבע את שורו, האם נאמן ועל מה?
ג' ששדדו יחד, האם יכול אחד מהם להיות עד מדינה?

ראובן העיד בביה"ד בזה הלשון: "אני זניתי עם אשתו של פלוני" ושמעון העיד שהוא ראה את האשה הנ"ל עם ראובן, והאשה מכחישה, האם ראובן נאמן ואוסרים את האשה או לא משום שהוא רשע מחמת עבירה לדבריו?

סעיף כז

האם אדם שנשבע להכחיש עד אחד, האם התובע והעד יכולים לפסול את התובע לעדות?

סעיף כח

ראובן שהעידו עליו עדים שעשה עבירה הפוסלת אותו מלהעיד, והכחישם שנים, באיזה אופן כשר לעדות ובאיזה אופן לא מקבלים עדותו, נמק.

שני עדים פוסלים אדם, וכל אחד פוסל בעבירה אחרת, האם נפסל?

סעיף כט

האם בעינן תחילתו וסופו בכשרות בפסולים מחמת עבירה? ומהי שיטת הש"ך בזה?
ראה עדות כשהיה רשע וחזר בתשובה האם כשר להעיד?

האם יש הבדל בין עדות קטן לעדות של גר שנתגייר ורשע שחזר בתשובה?

סעיפים ל – לא

כיצד המשחקים בקוביא יכולים לחזור לכשרות?

סעיף לב

מי שהיה סוחר שביעית, ורוצה לחזור בתשובה, ואומר הרווחתי כך וכך מהשביעית מתנה לעניים, האם הצהרה זו מועילה וכשר לעדות?

סעיפים לג – לה

כיצד חוזרים לכשרותם מועלי שבועות, טבח שיצאה טרפה מתחת ידו ועדים זוממים? באר והבא דעות הפוסקים.

כיצד חזרת טבח שמכר טריפה?

סימן לה – פסול סומא וחרש שוטה וקטן

סעיף א

מה המקור ומה הטעם שקטן פסול לעדות?

מה הטעם שקטן פסול לעדות, ומה שני התנאים שצריכים כדי שיוכשר הקטן לעדות?

סעיף ג

מי שמלאו לו י"ג שנים ויום אחד והביא שתי שערות, האם עדותו כשר בכל דבר או יש דברים שאין עדותם עדות? הסבר ונמק!

סעיפים ד – 1

במה מועילה עדות קטן? (ראה גם סעי' ג')

סעיף ז

ראה עדות כשהיה גוי והתגייר האם כשר לעדות ומה הטעם? ומה דין עבד שהשתחרר ומה הטעם? האם עבד ושפחה נאמנים על תחום שבת ומה הטעם?

ראה עדות כשהיה רשע וחזר בתשובה האם כשר להעיד? (ראה לד/כט) ומה דין אנוסים?

סעיף יא

נשתתק ונבדק כמו שבדקים בו והעיד בכתב יד, האם הוא עדות?

סעיף יב

סומא שמכיר את קולותיהם של הנתבעים, האם כשר לעדות? ומה הדין בעדים כשרים שראו עדות דרך מצלמות אבטחה, האם עדותם כשרה?

סעיף יד

קיי"ל דאשה וקטן וקרוב פסולים לעדות. באיזה מקרים מקבלים עדות אשה או קטן או קרוב, ולדעת מי? ציין מקרה שגם לרמב"ם והשו"ע מקבלים עדות אשה.

האם יש מקום לשמוע עדים פסולים לא כעדות אלא כבירור העובדות, ואם יש חילוק בסוגי הפסולים?

סימן לו – רבים שהעידו ונמצא אחד מהם קרוב או פסול**סעיף א**

עדים שראו אירוע [או חתמו על שטר, ראה מה/יב] והתברר לאחר מכן שאחד הוא קרוב או פסול, אימתי נפסלים כולם? כתוב שיטות הראשונים בדין זה.

קיי"ל עדים רבים שהעידו ונמצא ביניהם קרוב או פסול עדותם בטלה מה המקור לדין? באיזה עדות מדובר בדיני נפשות או דיני ממונות? וכיצד נפסק בשו"ע?

אם באו הפסולים מתחילה רק לראות ואח"כ באו להעיד, האם פוסלים את כל העדות?

קיי"ל רבים הבאים להעיד ונמצא אחד מהם קרוב או פסול בטלה עדותם. מהי התקנה להכשירם לדעת הרמב"ם והשו"ע, וכיצד בודקים אותם?

מהי הדרך להכשיר עדות הכשרים, למרות שעמדו שם קרובים או פסולים ונתכוונו להעיד וגם העידו? ציין את הדין בשו"ע ומקורו.

כאשר נוכחים קרובים ופסולים ומתכוונים להעיד, היאך לנהוג שלא תבטל עדות הכשרים?

האם יש חילוק בנמצא קא"פ בין עדות ממון לעדות קידושין?

מה הדין בעדים שראו מעשה ובאו כדי לראות ולא להעיד ונמצא בהם אחד קא"פ והעידו יחד תכ"ד?

הבא שני אופנים שאפילו שנתכוונו להעיד ונמצא בהם אחד קא"פ תהיה עדותם כשירה?

מה הדין בנמצא קא"פ בבית דין ומדוע?

שכיב מרע שצויה בצוואה לחלוקת רכושו להרבה אנשים, אח"כ התברר שבין העדי הצוואה ישנם כמה קרובים זה לזה האם לכל הדעות הצוואה פסולה או לא?

מה הדין בנמצא קא"פ דרבנן?

קיי"ל עדים רבים שהעידו ונמצא ביניהם קרוב או פסול עדותם בטלה, באיזה פסול של העד מדובר פסול דאורייתא או דרבנן?

עדים שראו את המעשה ולא נתכוונו להעיד כלל, ואח"כ הוזמנו להעיד, אם אפשר לחתוך את הדין על פיהם. ציין הדין בשו"ע ומקורו בגמרא וסתירה על כך ממקום אחר בש"ס.

אם בתוך כת העדים נמצאת אשה או נכרי, מה הדין העדות?

סעיף ב

עדים שראו אירוע או חתמו על שטר והתברר לאחר מכן שאחד הוא קרוב או פסול מה הדין באם העד הכשר טוען שלא ידע מהקרוב או מהפסול מחמת רשע, האם נאמן?

האם אי ידיעתו מפסילתו של חברו מהווה עילה להכשיר?

סימן לז – הפסולים מחמת הנאה

סעיף א

שנים שהיו שותפים וחלקו את השדה ובא אדם להוציא את חלקו של אחד השותפים, האם ומתי יכול השותף השני להעיד לו?

כיצד יכול לסלק נגיעתו ולהעיד?

נוגע בעדות בשעת ראייה, האם יכול להסתלק מהנגיעה ולהעיד?

מה הטעם שנוגע פסול לעדות? מה המקור? והאם נוגע כשר להעיד לחובה?

האם נוגע בעדות פסול מדין משקר או מדין קרוב?

חתם בשטר ונעשה נוגע מה דין השטר?

סעיף ב

העורר על שדה שאין בה פירות, האם האריס יכול להעיד עליה? פרט את השיטות.

סעיפים ד – ה

אנשים שיצא שטר חוב נגדם וטוענים פרענו, האם יכולים להעיד זה על זה?

סעיף ז

האם מורשה או קרוביו כשרים להעיד?

סעיפים ט. טא

ראובן העיד על אחד שהקדיש את כל נכסיו לעניים, ואחיו הוא הגזבר, האם עדותו מועילה על ההקדש או על אחיו למי"ד טובת הנאה ממון או אינה ממון?

עד שחתם על צוואה שהמצווה מקדיש חלק מנכסיו להקדש מסוים והיה אחיו של העד נאמן של אותו ההקדש, האם בעדותו של האח הצוואה כשרה ויכול האח נאמן ההקדש לגבות ע"פ הצוואה את המעות להקדש? ולמי יש לו רשות לחלק את המעות?

באיזו הנאה מדובר שנוגע פסול?

נוגע שלא מחמת הנאת ממון, האם פסול? ציין לפחות שתי ראיות לכך.

סעיף י

מי שעכשיו אינו נוגע אבל אם יתעשר יהיה נוגע, האם כשר לעדות עכשיו?

הסבר את הכלל האמור בשלחן ערוך שנגיעה פוסלת רק אם היא קיימת עכשיו ואין לחשוש לכך שבעתיד תהיה נגיעה, האם הכלל הזה תקף תמיד?

סעיף טו

מכר שדהו שלא באחריות, האם רשאי להעיד עליה ללוקח?

סעיפים יח – יט (עם סימן לג/טו)

א. מה הדין בפסולי עדות מחמת נגיעת ממון שתחילתם בפסלות וסופם בכשרות, ומה הטעם לחלק ביניהם לקרוב? ציין הדין בשו"ע ומקורו בגמרא. ב. זה שסתם השו"ע בעניין "פסול ממון" האמור לעיל, האם זה מוסכם, או שיש חולקים עליו, והאם המוחזק יכול לומר קים לי כאלו הפוסקים החולקים עליו. ציין דברי התוספות בש"ס הסותרים את עצמם, ומה דעת השו"ד?

סעיף כב

באיזה ענין לא אומרים הכלל "תרי כמאה"?

סימן לח – קצת דיני הזומה

סעיף א

עדים שהעידו בבי"ד שפלוני חייב לפלוני ואח"כ אמרו שקר העדנו, האם עדותם הראשונה קיימת? והאם חייבים לשלם לנתבע מה שהפסידוהו?

עדים שהוזמו אימתי חייבים לשלם?

מה דין עדים שאמרו שקר העדנו בזה שאמרנו שהוא התחייב לפרוע לאחר ל' יום, והאמת שהתחייב לפרוע לאחר שנה?

מה היא הכחשה ומה היא הזמה ומה נפק"מ בין הכחשה להזמה?

בהכחשה ובהזמה האם העדים הראשונים כשרים לעדות אחרים?

האם עדות להזים צריכה להיעשות בפני העדים הראשונים?

מה נפק"מ בזמנינו בין הכחשה להזמה?

האם בזה"ז יש נפק"מ לעדות הזמה? פרט לפחות 3 מקרים.

הלכות הלואה

סימן לט – כותבין שטר ללווה בלא מלווה ועל איזה הודאה כותבין

סעיף א

האם שעבודא דאורייתא או דרבנן? פרט את הדעות השונות ויסודותיהם ואת הנפקא מינות, ומה הכרעת הפוסקים?

למ"ד שעבודא לאו דאורייתא, אם שעבד במפורש, האם מהני מדאורייתא?

מה סברתו של מ"ד שעבודא לאו דאורייתא ומה הדין אם שעבדו בפירוש האם מועיל?

מהו המקור מהתורה ששיעבודא דאורייתא והאם זה חל גם על מטלטלין?

כיצד מכריעים להלכה בשאלה זו האם שיעבודא מדאורייתא או מדרבנן?

הסבר את הסתירה שבין רב פפא במסכת בבא בתרא קעה ע"ב לבין רב פפא בקידושין יג ע"ב בדין שעבודא דאורייתא?

שעבודא דאורייתא, האם זה גם על מטלטלין?

סעיף ד

לווה או נותן מתנה שמוחים בעדים שלא יכתבו להם שטר, האם שומעים להם?

אם העדים קנו מידו לכתוב שטר הלוואה האם יכול לחזור בו?

סעיף ז

אם הודה בפני בית דין האם צריך שבית דין יכירו את התובע והנתבע כתנאי לכתובת שטר?

סעיף י

האם נאמן אדם לטעון פרעתי נגד פסק דין שביד התובע?

סעיף יג

באילו אופנים מותר לכתוב שטר כשהמלווה אינו שם ובאילו אופנים אסור לכתוב שטר? באר שיטות הראשונים בענין.

בשטר אקנייתא פסק הרמ"א "אם אמר כתבו ותנו אותו בידי לא יתנו למלווה ולא יזכה המלווה עד שיצא מתחת ידי הלווה" באר דין זה.

סעיף יז

ראובן שאמר לשמעון שילווה לו ואמר לו שיכתוב שטר וכתב שמעון שטר שחייב לו, האם כופים את ראובן להלוות לשמעון? אם הכין שטר וכד', האם ישלם לו הפסד?

האם שייך מציאות בה מחוייב המלווה להלוות ללווה? ומה הדין במקרה הנ"ל שקיבל משכון? האם דין מכר שווה להלוואה?

סימן מ – דין המחייב עצמו לחבירו

סעיף א

המחייב עצמו בממון למי שאינו חייב לו, באלו לשונות ובאיזה אופן הוא מתחייב ומאיזה טעם? האם יש הבדל בין אמר הוּו עלי עדים שאני חייב או מתחייב? (ראה ס, ו) מה המקור בגמ' לדעת הרמב"ם, ומה דעת רש"י ושי"ס בזה? עמוד על הסתירה בדעת השו"ע בענין וכיצד ישבו המפרשים?

האם מועילה התחייבות בדיבור או בכתיבה? פרט את המקורות לשיטות הראשונים, ומה התנאים לכך שהתחייבות כזו תועיל? האם מועילה הודאה על כך שנעשה קנין?

בהתחייבות, מתי צריך לומר לעדים אתם עדי ומתי לא?

אדם שאמר לחבירו "חייב אני לך מנה", האם מועילה אמירתו להתחייב? ואם הודה ואח"כ טוען טעיתי, האם מהני?

המחבר פוסק המחייב עצמו ואומר לעדים הוּו עלי עדים שאני חייב לפלוני מנה חייב. מה הקושי שיש בדברי המחבר הללו וכיצד הוא מתיישב?

האם בקנין אודיתא צריך דווקא עדים?

סעיף ב (עם סימן נא סעי' ז)

כתב בכתב ידו שחייב לו, ומסר הכתב בפני ב' עדים האם יגבה ממשועבדים?

שטר שנמסר בפני שני עדים אך לא היו עדים חתומים עליו האם גובים בו מנכסים משועבדים?

האם בשטר בעדי מסירה צריך שיופיעו שמות בעלי הדין בשטר?

סימן מא – דין שנמחק או אבד שטר חובו

סעיפים א – ב

נמחק שטר חובו או עומד להמחק או שאבד השטר, האם עדי השטר או ביי"ד או עדים אחרים יכולים לכתוב שטר אחר, ומה הדין בשטר מכר?

מה דין שטר חוב שהולך להימחק או שנמחק לגמרי? באר דין עדי השטר וזמנו של שטר? והאם ניתן לקיים שטר זה שלא בפני בעל הדבר? פרט ונמק. מי שטוען שאבד שטר חובו האם כותבים לו שטר חדש? ומה הדין אם יש עדים שאבד או נשרף? (לקמן סעיף ג') וכשכותבים שטר חדש מאיזה זמן יכתבוהו?

האם עושים קיום לשטר חוב שבלה מאונס שנמחק מדעת או שנמחק משום שהניחו במקום שאינו משתמר? ומה הדין במי שטוען שהשטר בלה מאונס אך אין לו עדים על כך, האם מקיימים את שטרו?

קיי"ל שאין מקבלים עדות שלא בפני בעל דין, הבא שני מקרים בהלכות הלוואה בהן ניתן לקבל עדות שלא בפני בעל דין וצרף את הנימוקים לכך. הבא נפקא מינה בין הנימוקים המובאים בסעיף א ובאר איזה דינים נוספים ניתן ללמוד מזה באותם שני מקרים המובאים בסעיף א.

סעיף ג

אדם שבא ורוצה שיכתבו לו עותק לשטר, אימתי כותבין לו, ואיזה חשש יש בזה?

האם בזמנינו מותר לצלם שטר כדי שיהיו לו כמה עותקים?

שטר צוואה שלאחד המקבלים צוין כמה קיבל והוא רוצה שיכתבו לו בנפרד, האם כותבים לו?

סעיף ד

אם טען הלווה שפרע השטר בתוך זמנו והמלווה טוען שאבד או נשרף מי נאמן?

קיי"ל חזקה אין אדם פורע תוך זמנו, הבא שלושה מקרים בהל' הלוואה שנפסקו להלכה בהן יש חריגה מכלל זה (ללא שימוש במיגו) הבא מקורות הדין, ובאר ונמק מהי הסיבה לכך? (ראה גם נח, ב, סה, ו, עא, יא, עא, כב)

סימן מב – שכותבין השטר בכל לשון ודין אם אין המטבע מפורש בו

סעיף א

האם שטר שכתוב על דבר שיכול להזדייף כשר? פרט סוגי השטרות השונים.

האם שטר מקושר כשר בשטר חוב?

כאשר יש סתירה בלשון השטר אימתי אמרינן יד בעל השטר על התחתונה ואימתי לא אמרינן? (ראה גם סעי' ט')

סעיף ה

מה הדין בשטר הלוואה כשיש ספק בלשון השטר? האם תועיל תפיסה?

מה הדין בפרשנות שטר שיש נטייה חזקה באופן הפרשנות לטובת המלווה אולם אין בזה הכרח גמור?

תפיסה כשהלשון בשטר מסופק. תפס בעל השטר מטלטלי או מקרקעי האם מהני? (לעיל) מכר בעל השטר לאחר והאחר תפס מהלווה אי מהני? אלמנה יש לה שטר חוב מסופק מראובן ונשאת האלמנה ובעלה תפס האם מהני?

מה הדין בשובר כשיש ספק בלשון השטר?

מה הדין במלווה שהאמין ללווה שיהא נאמן לומר על שטר שהוא פרוע ואח"כ מת המלווה וטוען הלווה פרוע כלפי היורשים האם הלווה נאמן? השווה דין זה לאמור לעיל ביש ספק בלשון השטר.

מה יהא הדין אם יש ספק בפרשנות של שטר מחילה?

סעיף ט

כתוב בשטר חוב שעל הלווה לפרוע חובו בפסח, האם יכול הלווה לומר אפרע בפסח הבא, או לאחר כמה שנים?

אימתי אמרינן "יד בעל השטר על התחתונה", ואימתי לא אמרינן? (ראה גם לעיל סעי' ה')

מה דין מלווה ע"פ בפני עדים ואמר לו אל תפרעני אלא בפני פלוני ופלוני וכעת יש מחלוקת בין המלווה ללווה לגבי זמן הפירעון המלווה אומר שכעת הגיע זמן הפירעון ואילו הלווה ס"ל שיש עוד זמן לפירעון?

סעיף י

אימתי אמרינן "יד בעל השטר על התחתונה", ואימתי לא אמרינן (ראה גם לעיל), והאם בזמנינו בלשון מסופק נאמר גם כן הדין "יד בעל השטר על התחתונה"?

סעיף יד

ראובן הוציא שטר על שמעון וכתוב בו שחייב לו מאה דולרים ושמעון טוען שאכן חייב לו מאה דולרים של קנדה ולא של ארה"ב, מה האפשרות שביה"ד יוכל לברר מתוך השטר איזה דולרים הם?

אדם לווה מחבירו מאות או אלפי שקלים, אם יכול להחזיר למלווה את החוב במטבע פחותה?

סעיף טו

מה הדין במקום שנהגו לכתוב ולא כתבו?

כתב בשטר כתובה שתגבה סכום מסוים לאחר מותו או שיגרשה מהיכן גובה?

ראובן אימץ ילד וכתב בשטר בני האם השטר כשר?

סימן מזג – שצריך לכתוב זמן בשטר וכל דיני האיחור והקדימה בפרטות

סעיף ה

אם מוכח שהסופר טעה בכתיבת השטר האם השטר כשר?

סעיף ז

מה הדין של שטר מוקדם לענין גביה מבעל חוב ומלוקח? מה עושים בית הדין עם השטר?

שטר שנפסל מחמת שהיה מוקדם, אם גובים את הקרן, ואם גובים גם ממשעבדי?

כתוב שני מקרים בהם ניתן לגבות משטר מוקדם גם ממשועבדים? ומתי אי אפשר לגבות בו כלל?

מה דין שטרי חוב מוקדמים? ומה הדין אם בית הדין או המלווה כתב בו שאין לגבות בו מזמנו? האם מניחים אותם ביד המלווה? ומה הדין בטוען הלווה פרעתי או להד"ם? מה דין שטר חוב שהקדימו זמנו בכוונה? (ראה גם סוף סעי' ח') נמק והבא דוגמא אחת.

סעיף ח

מה הדין (בשטר מוקדם) האם העדים נאמנים לומר שהקדימו או שטעו בטעות אחרת?

האם יש דרך לתקן שטר מוקדם ולהכשירו?

האם עדים נאמנים לומר על זה חתמנו ועל זה לא חתמנו וכתב ידם יוצא ממקום אחר? מהי דעת המחבר והרמ"א? ומה הדין במידי דעבידי לטעות, ומה הדין בתרי ותרי במידי דעבידי לטעות? באר ופרט! (ראה גם עא/יד)

סעיף יב

מהו שטר מאוחר? ומתי יכול לגבות בו ומתי לא?

סעיף יד

שטר שזמנו כתוב בשבת האם השטר מוקדם או שטר מאוחר?

שטר שזמנו בשבת או ביום כפור, האם כשר לגבות בו? והאם צריך לקיימו?

סעיף כג

ראובן ושמעון שיש לכל אחד מהם שטר חוב על לוי, בשטרו של ראובן כתוב בחמישה בניסן ובשל שמעון כתוב בניסן סתם, ואין ללוי אלא שדה אחת שאין בה כדי לגבות חובות שניהם, מי משניהם זכאי לגבות חובו תחילה?

אחד מכר שדה לראובן ושדה לשמעון, בשטרו של אחד מהם כתוב בעשרים וחמישה בניסן ובשני כתוב בניסן סתם ובא בעל חוב של המוכר לגבות מהם וכל אחד מהם דוחה אותו בטענה שהוא הראשון שקנה השדה הדין עם מי?

סעיף כה

אדם שהתחייב לשלם באדר מתי ישלם באדר ראשון או באדר שני?

מה דין אדם שנשבע לפרוע בר"ח אדר והשנה מעוברת? ומה דין אם יצאו עליו שני שטרות אחד כתוב אדר והשני כתוב אדר שני ואין לו לפרוע את שניהם מה יעשה? ומה יהא הדין להיפך אם כתוב בשטר ראשון אדר והשטר השני כתוב בו אדר ראשון? (ראה גם עג"ט)

סעיף כז

כתב שטר שישלם לו עד אחר חג הסוכות, עד מתי יכול לשלם? פרט, ומה הדין אם כתב לו שישלם לו עד אחרי תשעה באב?

סימן מד – דין חזרת השטר בשטה אחרונה וכיצד מקיימים המחק והתלוי

סעיף א

מנה ארבעה מקרים בו ניתן ללמוד משיטה אחרונה? באר ונמק כל מקרה! (ראה גם לקמן סעי' ב' ד' ועיין מ"ב/ה) מה דינו של שטר שלא חזרו מעניינו של השטר בשיטה האחרונה?

לא החזיר עניינו של שטר בשיטה אחרונה מה דין השטר? האם למדים משיטה אחרונה לפרש את שאר השטר?

סעיף ו (עם סימן מה סעי' כג)

שט"ח שיש בו מחק בין השיטין או מאחוריו או מאחורי חתימת העדים האם חיישינן לפירעון? שטר בכ"י הלווה ויש בו מחק כנ"ל האם יכול לטעון שפרע ולכן מחקו?

סימן מה – שהעדים צריכים לקרות מקודם השטר ודין שטר הבא על הנייר ועדיו על המחק

סעיפים ב. ד

שני עדים שאינם יודעים לקרוא האם ניתן לקרוא בפניהם את השטר והם יחתמו? מה דין השטר? ומה הדין בגט פיטורין?

האם עדים שלא יודעים לכתוב, שרטטו להם על הדף והם חתמו, האם חתימתם תחשב חתימה בגיטין, או בשטר ממון?

סעיף ג (עם סימן סא סעי' יג. מו. מז)

שנים שחתמו על חוזה מכירה ואח"כ התעוררו חילוקי דעות ובתנאי החוזה יש התייחסות לענין ואחד מהם טוען שלא הבין את התנאים הקטנים, האם טענתו טענה? מה הדין אם ברור או שיש עדים שלא קרא ולא הבין את התנאים הקטנים?

עו"ד שערך חוזה לשנים ובע"פ הסביר להם את סעיפי ותנאי ההסכם והשנים חתמו על ההסכם ואח"כ התברר שהשנים חתנו על תנאים אחרים ממה שהוסבר להם, האם החוזה תקף?

אם חתם אדם על הודאה וברור שלא ידע מה כתוב בה, האם מועיל? האם סופר או אדם אחר יכול לחתום בשם מישהו שאומר לחתום בשמו? באר ונמק.

אדם שחתם על שטר וטען שלא הבין, או שקראו לפניו כתובה וטען שלא הבין, מה הדין? מה הדין באם יש עדים שבאמת לא הבין?

סעיף ה

שטר חוב שנחתם ע"י אחר בשליחותו של הלוח, האם כשר? האם ישתנה הדין כשעדים מעידים שהלוח ציוה לו לחתום במקומו?

האם אדם אחר יכול לחתום בשטר במקום המתחייב עצמו (כותב במקום החתימה שהוא חותם במקומו של המתחייב)?

האם יכול אדם לחתום בתור עד במקום העד האמיתי, וכן האם יכול אחד לחתום בשם משהו אחר על שטר ראיה או שטר התחייבות או כל שטר שיש בו חיוב?

סעיף יב

עדים שחתמו על שטר והתברר לאחר מכן שאחד הוא קרוב או פסול, אימתי נפסלים כולם? כתוב שיטות הראשונים בדין זה.

סעיף יז

האם בדיני שטרות אמרינן שהבא מחמת עכו"ם הרי הוא כעכו"ם, ופרט מתי אומרים כלל זה ומתי לא, כולל דוגמאות שונות.

סימן מז – העדים שאמרו קטנים או פסולים היינו או שטר אמנה היה וכל דין קיום שטרות

סעיפים א – ב

שטר מלוה שנפל וטען הלוח כתבתי ללוות ולא לויתי האם הוא נאמן? באר הדין בשטר אקנייתא, ובשטר שלא כתוב בו קנין. נמק.

סעיף ד

בפני כמה דיינים מקיימים שטר?

האם רב תופס ישיבה יכול לקיים ביחיד וא"כ מה הטעם בזה?

האם דיין מומחה בזמנינו יכול לקיים שטר ביחיד?

שטר שקיימוהו בלילה האם מועיל?

קיי"ל דקיום שטרות מדרבנן, אם עדים אומרים שלא חתמו, האם צריך קיום מדאורייתא?

אם הלוח טוען שטר מזויף הוא, האם הקיום הוא מדאורייתא או דרבנן? מה הראיה לדין זה?

האם טענת מזויף על שטר היא מועילה מהתורה? ואימתי אנו אומרים דעדות בשטר מועיל מהתורה? ואימתי רק מדרבנן?

שטר שכתוב בו אנו מעידים שראובן קידש את לאה וחתומים בו עדים, ולאה מכחישה ואומרת לא קדשני, מה הדין אם מצאו שטר כזה ברחוב? כתוב מה הדין אם השטר מקוים או אינו מקוים.

סעיף ה

מלוה הרוצה לקיים שטרו שלא בפני הלוח מה דינו, ואם יש שיטות במפרשים בענין זה ציין אותן, ומה החילוק בין קיום שטרות לעדות אחרת?

אם הלוח לא בפנינו, האם מותר לקיים שטר שלא בפניו או כתב ידו שלא בפניו?

האם דומה קיום חתימת יד הלוח שלא בפניו לקיום שטרות או לא? ומה הטעם?

קיי"ל שאין מקבלים עדות שלא בפני בעל דין, הבא שני מקרים בהלכות הלוואה (ראה סימן מא, א גבי שטר שנמחק) בהן ניתן לקבל עדות שלא בפני בעל דין וצרף את הנימוקים לכך. הבא נפקא מינה בין הנימוקים המובאים בסעיף א ובאר איזה דינים נוספים ניתן ללמוד מזה באותם שני מקרים המובאים בסעיף א.

סעיף ז

באלו דרכים מקיימים את השטר?

מה הדין בקיום ע"י השוואת שטרות? פרט לפחות שני סוגי שטרות.

הא דקיי"ל אין מקיימים את השטר משטרות היוצאים מתחת ידי בעל השטר שרוצים לקיימו, האם דווקא כשאין מקויימים או אף במקויימים?

מודה בשטר שכתבו וקיים המלוה רק עד אחד מהחתומים, מה דין השטר?

סעיף י

החתום על השטר ואינו זוכר העדות כלל, האם יכול להעיד שזה כתב ידו לקיים השטר? במקום שכתב יד העדים מתקיים ממקום אחר, האם השטר כשר?

מה הדין בעדים שאמרו זו חתימתנו אולם אינם זוכרים כלל את העדות?

סעיף יג

מה הדין אם העד החתום על השטר נפטר ואין מי שמכיר את חתימתו רק עד אחד והעדי השני שחתם איתו על השטר, היאך יש לקיים את השטר, ומה הדין אם העד החי העיד תחילה על כתב ידו במקרה הנ"ל?

סעיף יח

האם עדי הקיום יכול להיות קרובים לדייני הקיום?

סעיף יט

האם דייני הקיום או עדי הקיום, אם קרובים למלוה או ללוה אם כשרים, ואם כן אחד קרוב אם משתנה הדין?

סעיף כ

האם דיינים המקיימים את השטר צריכים לקרותו?

סעיף לד

חתם בשטר ונעשה גזלן, באלו תנאים העדות כשרה?

סעיף לה

חתם בשטר ונעשה קרוב באילו תנאים העדות כשרה?

חתם בשטר עד ונעשה חתנו מה דין השטר? והאם יש נפק"מ היכן השטר נמצא?

סעיף לו

חתם בשטר ונעשה חולה, באלו תנאים העדות כשרה?

האם אילם יכול לחתום על עדות שבשטר, וכך האם אילם יכול להיות עד קידושין?

חתם שהוא בריא ונשתתק או חרש או סומא שחתמו על שטר מה דינו? (גם ראה לה/יא)

סעיף לז

שנים שהעידו בבית הדין שראובן חייב לשמעון מנה ואח"כ באו שנים והעידו שהעדים קרובים למלוה או ללוה, האם העדים הראשונים נאמנים להכחיש אותם ולהכשיר עדותם? ומה הדין אם השנים הבאים לפוסלם אומרים שהעדים שהעידו היו קרובים בעת הגדתם ואח"כ נתרחקו והעדים הראשונים אומרים שמעולם לא היו קרובים?

מה הדין בשטר שאינו מקוים ואמרו העדים כתב ידינו הוא זה ואמנה היו דברינו? ומה הדין בשטר כזה ואמרו העדים מודעה היו דברינו?

סעיף לח

האם עד אחד החתום על השטר יכול לחזור בו מעדותו שבשטר?

סימן מז – מי שטען אמנה הוא או פרוע

סעיף א

מהו שטר אמנה, ומדוע אסור לכתבו? ומה הדין אם הלוה לוח מהמלוה אחרי שבוע, האם השטר כשר?

סימן מח – שכותבין טופסי שטר

סעיף א (עם סימן נז סעיף ב)

ראובן כתב שטר כדין ופרע חלקו או כולו ורוצה ללוות מחדש הסכום שפרע, האם יכול לגבות מבני חרי או לטרוף ממשעבדי במקרים דלהלן: א. לוה ופרע לוה מחדש באותו יום? ב. עשה קנין חדש או לא עשה? ג. השטר היה בכתב ידו? ד. שטר ממרנ"י?

אם היו בשטר עדי חתימה וחזר ומסרו לו את השטר בפני עדים אחרים, מה הדין?

מה דין כת"י שנפרע האם ניתן לחזור וללוות בשטר זה?

האם שטר בכתב ידו לכל המוציאו או בממרנות, האם יכול לחזור ולגבות בו?
 באר מהו דין שטר שנמחל שעבודו והאם מועיל שהעדים יחתמו פעם נוספת על חתימתם?
 האם שטר שנמחל שעבודו ניתן למוכרו לבעל השטר בקנייני שטרות?

סימן מט – שיכירו העדים שם הלוח והמלוה ודין טעות השמות והסכום

סעיפים ג – ד

מה דין שטר שהיה כתוב בו שראובן לוח משמעון מנה ובא ראובן וטוען שאין זה שמו ולא הוחזק בעיר לי יום באותו שם, האם חייב לשלם לו מאחר והוא עונה כשקוראים לו ראובן?

סעיף ו

שטר חוב שטענו בשם הלוח או המלוה או בסכום המעות האם אומרים עשו עדים שליחותן ומה הדין בשטר שכתוב בו קנין?

מה הדין בספק טעות?

סעיף י

שני יוסף בן שמעון הנמצאים בעיר אחת, ולוה אחד מהם כסף מראובן, ונמצא לאחד מהם שדה שקנה מיוסף בן שמעון השני, האם ראובן יכול לטרוף את השדה הזאת?

שני יוסף בן שמעון הנמצאים בעיר אחת, ולוה אחד מהם כסף מראובן אם יוסף בן שמעון ערב בעד יוסף בן שמעון השני, האם המלוה גובה מהערב? אם הלוח כופר בהלוואה, והערב מודה שלוחה, האם חייב לשלם?

מי שהיה לו שטר על יב"ש ויב"ש אחד היה חייב ליב"ש השני, האם יכול לגבות בשטר זה ממה נפשך, או שהוא הלוח או שגובה משעבודא דר' נתן?

סימן נ – שטר שכתוב בו לויתי ממך מנה

סעיף א

שטר שכתוב בו שמתחייב בסכום כסף מסוים למי שיוציא שטר זה, האם יש תקף להתחייבות זו?
 מה הדין בקונה שטר ממרני ומוציא הלוח שובר?

סימן נא – שטר שאין בו אלא עד אחד או אחד מהם פסול

סעיף א (עם סימן ל סעי' י)

עד אחד העיד בכתב ועד אחד בע"פ, האם מצטרפים? ומה הדין במעיד בע"פ שאומר אני קניתי מהלוח שהוא חייב למלוה?

סעיף ב

מה הדין בראובן שהוציא שטר על שמעון חתום בעד אחד ושמעון טוען פרעתי. האם שמעון חייב לישבע מחמת עד אחד?

האם ניתן להשביע על פי עדות שבכתב?

סעיפים ג – ה

מה דין שטר שבין העדים נמצא קרוב או פסול? (ראה בעיקר מה, יב)

מה הדין באם חתם על השטר גם עד פסול? כיצד ניתן בכל זאת לגבות החוב?

מה הדין אם היה הלוח מודה במקצת על השטר שחתומים עליו שלשה ואחד קרוב או פסול?

סעיף ו

היו כתובים בשטר שנים או שלשה דברים, נתבטל דבר אחד בשטר, האם נתבטל כל השטר?

סימן נב – שטר שיש בו רבית או קרוע

סעיף א

שטר של רבית, באילו מקרים גובים בו את הקרן? התייחס לשאלת כשרות העדים (הבא לפחות שלושה הסברים לכשרותם) ולגביה בהודאת בעל דין.

מה דין שטר שיש בו ריבית? ומה הדין במקום שהחייב מודה או שיש עדים על חובו? פרט ונמק. האם הדין דלעיל משתנה כאשר ההלוואה נעשתה ע"י שליח והשליח כתב את השטר? איזה קרע פוסל את השטר? כתוב ארבעה אופנים. (גם לקמן סעי' ב')

סימן נד – דין אסמכתא ואם כותבים שובר וכיצד כותבים אותו

סעיף ב

האם מועיל שובר על ממרני ומה הדין בטען המלווה שאיבד את שטר הממרני? באר ונמק.

סעיף ג

לוח שנשבע לפרוע את החוב, והמלווה אינו רוצה להחזיר את השטר, האם חייב הלווה לפרוע את החוב מחמת שבועתו?

שובר שזמנו מאוחר, האם כשר?

סימן נה – דין מי שפרע מקצת חובו והשליש שטר

סעיפים א – ב

מי שפרע מקצת חובו והשליש את השטר ואמר שאם לא יפרע את החוב כולו עד יום מסוים יחזיר השליש את השטר למלווה – האם ומתי מותר לשליש להחזיר את השטר ומדוע? ומה הדין אם הלווה היה אנוס באונס כהפשרת שלגים?

שליש שיש בידו שטר והוא אמר לא ליתנו לא למלווה ולא ללווה ועבר ונתן, האם חייב בנזק ומה קשה ע"ז מכתובות פ"ה בעובדא דאבימי דמסיק שחייב שליח משום לתקוני שדרתיך ולא לעוותי דבעי למישקל שטר ברישא?

שליש יש בידו שטר שהפקידו אצלו מלווה ולוה והוא עבר על דעתם ונתן לאחד מהם, האם חייב לשלם? באר את מחלוקת הפוסקים בנדון וסברותיהם.

סימן נו – דין שלישות

סעיף א

ראובן ושמעון כתבו שט"ח ביניהם שא' מהם חייב לחברו כו"כ ומסרוהו ביד שלישי לשמירה, ואח"כ היה ויכוח ביניהם שהלווה טוען פרוע או שהיה תנאי ביניהם והשטר היה מקוים, והשליש אומר שאכן פרוע הוא או שהמלווה כתב בכ"י שהוא פרוע, מה דינו של שטר זה?

שטר היוצא מתחת יד השליש וטוען הלווה שהוא מזויף או שפרע חלקו, מה דין השטר? והאם השליש מחייב שבועה את הלווה?

מחמת מה נאמן השליש? (ראה גם סעי' ד' לקמן)

האם שלישי נאמן כנגד הכחשת הצדדים שהוא שלישי?

מה הדין אם צד אחד טוען אינך שלישי בדבר זה, החפץ נפל ממני? ומה הדין אם צד אחד טוען אינך שלישי אלא הפקדתי את החפץ בידך?

מה הדין אם אחד הצדדים או שניהם או שני עדים טוענים שלא עשאוהו שלישי?

אם יש מחלוקת בין השליש לבין הצדדים על סכום השלישות, מה הדין?

אם מת השליש, האם יכולים יורשיו ליתן את השובר ללווה?

סעיף ב

מה הדין אם באו אחרים והכחישו את השליש ואמרו בבי"ד שעל תנאי מסוים מינו אותך שלישי, באיזה אופן השליש נאמן אפילו נגד שני עדים ובאיזה אופן העדים נאמנים?

סעיף ג

האם שלישי נאמן רק כששלישותו בידו?

סעיף ד

מה הדין הפקידו שטר ביד שלישי ובעת שהפקידו את השטר יכלו לקיימו, עתה לא ניתן לקיים את השטר, השליש אומר שהשטר אינו מזויף ואינו פרוע, והלווה טוען שהשטר פרוע, באר את שיטות הראשונים בדבר זה ומנין למדו דבר זה?

סעיף ה

מלוה שהפקיד שטר אצל שלישי ומת הלוח, האם המלוה יכול לפרוע מן היתומים?

סעיף ז

מה ההגדרה של "אשה נושאת ונותנת בתוך הבית"? אשה נושאת ונותנת בבית או בן בית (לא קרוב משפחה) שבתוך הבית, האם מה שתחת ידם הוא בחזקתם, פרט. האם סתם אשה נושאת ונותנת בבית? (ראה בעיקר לקמן סימן סב, וכאן עוסק יותר בסתירה ברמ"א באם אינו ידוע שהיה לה ממון מיוחד האם יש לה מיגו ונאמנת)

אשה הנושאת ונותנת בתוך הבית, ואפוטרופוס הממונה על נכסי הבית, ומת בעל הבית ויודעים שיש בבית נכסים של אחרים, האם רשאים או חייבים להחזירם? ואם עדיין לא החזירו ובאו לבי"ד האם נאמנים במיגו?

סימן נו – דין שטר פרוע

סעיף א

שטר על מנה, ופרע לו חמישים, האם רשאי המלוה להשהות השטר של מנה? פרט.

סימן נח – מי שהוציא שטר חוב על הבירו ומענת סטראי

סעיף א

לוח שלח שליח לפרוע את חובו במלוה בשטר, והשליח לא לקח את השטר מהמלוה והמלוה חוזר ותובע את הלוח בטענת סיטראי, האם השליח חייב לשלם או פטור (ציין את כל האופנים)?

אדם ששלח שליח שיפרע עבורו חוב בשטר השליח שילם למלוה, ואח"כ טען המלוה סיטראי האם המלוה נאמן וגובה אח"כ את השטר? ומה דין השליח?

סעיף ב

מלוה שבא לגבות ושטרו בידו והלוה טוען שפרע ובאו עד אחד או שני עדים שהעביר למלוה כסף, האם המלוה יכול לגבות?

לוח פרע למלוה חוב בשטר, וטען המלוה שהלוה חייב לו חוב נוסף מלוה על פה, והוא נוטל כסף זה עבור המלוה שבע"פ, מה הדין אם יש ללוה עד אחד שראה שפורע עבור המלוה בשטר? נמק.

מלוה שבא לגבות ושטרו בידו והלוה טוען שפרע ובאו עד אחד (לקמן) או שני עדים שהעביר למלוה כסף, האם המלוה יכול לגבות?

מה דין תרי ותרי בפרעון ויש שט"ח, ומה הדין בתרי ותרי ורובי? (צל"ע)

קיי"ל דאינו נאמן בטענת סטראי היכא דפרעו בפני עדים, מה הדין אם השטר עדיין בתוך זמנו אי אמרינן חזקה אין אדם פורע בתו"ז ומחוב אחר הוא כדברי המלוה או לא?

קיי"ל חזקה אין אדם פורע תוך זמנו, הבא שלושה מקרים בה' הלוואה שנפסקו להלכה בהן יש חריגה מכלל זה (ללא שימוש במיגו) הבא מקורות הדין, ובאר ונמק מהי הסיבה לכך? (דו"ק כאן וראה בעיקר מא"ד, סה"ו, עא"א, יא עא"כ)

מה הדין אם חיוב השטר מנה והעדים מעדים שנתן לו בתורת פקדון 150 אם נאמן בכה"ג לטעון סטראי?

סימן נט – שטר מקויים והלוה טוען פרוע והמלוה לא יודע

סעיף א

מה הדין במלוה שטען איני יודע?

מה דין מלוה שהוציא שטר חוב על הלווה וטוען ביושר כנגד הלוה שאינו זוכר האם נפרע שטר זה ואף הלווה אינו זוכר, האם ניתן לגבות מכוח השטר חוב זה? ומה יהא הדין בספיקא דדינא האם הוי פירעון? וכן מה יהא הדין בשוטה המוציא שט"ח על חברו?

מה דין מלוה שהוציא שטר חוב על הלווה וטוען הלווה שיש לו חיוב אחר כנגדו בסכום דומה כך שהוא פטור לשלם ואילו המלווה עונה שיתכן הדבר ואינו זוכר, האם נפטר הלווה לשלם על הלוואה זו?

סימן ס – דין שעבוד מטלטלי אגב מקרקעי ודין שעבוד דבר שלא לעולם

סעיף א

מלוה הבא לפרוע ממשעבדי שהיו או נקנו לאחר ההלוואה, מתי גובה מקרקעי ומתי ממטלטלי מדינא דגמי? ומה המנהג בזמן הזה?

לוה ששיעבד מטלטלי אגב מקרקעי והיה לו שטר חוב על אחר ומכרו, האם המלווה גובה מאותו שטר החוב? מה הדין אם שיעבד כדין מטלטלי אגב מקרקעי ואחר כך נתן את כל נכסיו במתנה, האם בעל החוב רשאי לגבות מהם?

סעיף ב

המתחייב עצמו בדבר שלא קצוב, האם זה מחייב, והאם לזון 5 שנים האם מיקרי קצוב וכיצד מכריעים בהלכה זו?

במה תלויה מחלוקת הראשונים האם אדם יכול לחייב עצמו בדבר שאינו קצוב?
 ציין האם ההתחייבות לזון באופן כללי חלה גם על תרופות? (כאן בקצרה וראה סעי' ג')
 התחייב כור חטים לחדש למשך חמש שנים, האם ע"י שעשויים להתייקר נקרא אינו קצוב?
 באילו מקרים התחייבות לדבר קצוב תחול לכל הדעות? הבא לפחות שלושה מקרים.
 האם יחול חיוב בזמן שהסוחרים נוהגים להתחייב בדבר שאינו קצוב?
 מפני מה לדעת הרמב"ם המתחייב לזון את בת אשתו חייב לזונה?

סעיף ג

המתחייב לזון חברו, והנותן מבקש לתת פירות והמקבל מבקש מעות, עם מי הדין? ואם נעשה חולה האם חייב ברפואתו?

מה הדין אם בהסכם הגירושין התחייבה האישה סכום כסף לנדוניית הבת ומתה הבת קודם שנשאת?
 ציין האם ההתחייבות לזון באופן כללי חלה גם על תרופות?
 מה הדין במתחייב לזון חברו האם זה כל ימי חייו או כל זמן שצריך?
 ציין האם ההתחייבות לזון באופן כללי חלה גם על ביגוד?

סעיף ו

באיזה אופן אדם יכול להתחייב על דבר שלא בא לעולם?
 האם יש הבדל בין אמר הווי עלי עדים שאני חייב או מתחייב?
 האם אפשר לשעבד דשלבלי"ע?
 באיזה אופן אדם יכול להתחייב על דבר שלא בא לעולם (לעיל) והאם יכול לחזור בו לפני שבא לעולם? ומה הדין באם מת המתחייב לפני שהדבר בא לעולם?
 המוציא שטר בקנין על חברו וכתוב בו נתתי לו אלף זהובים, וטען הנותן שלא היו לו בשעת הקנין, האם נאמן, ומה הדין באינו ידוע, ואיזה סתירה יש לדין זה?
 האם אומרים כאן נמצא כאן היה בהל' הלואה ומתי? באר ההלכה הנוגעת לדין זה בשלימותה.

סעיף ח

מה הדין בראובן שהוציא שטר שלוה שמעון מלוי וטען ראובן שלוי היה שלוחו וכתב השטר על שמו ולא הקפיד עליו, ושמעון טוען לאו בעל דברים דידי את?

סעיף ט

לוי נטל הלוואה מראובן, וביקש ראובן שיכתוב את השטר על שם שמעון וישאיר אצלו את השטר, ושהגיע זמן הפירעון אומר לוי שאינו רוצה להחזיר את החוב אלא לשמעון שעל שמו כתוב השטר, וראובן דורש שיחזיר לו, עם מי הדין? באר ונמק.
 מה הדין אם ראובן מוציא שטר שכתוב על שמו, ובסוף כתוב שהכסף שיש בו שייך לקהל, וכעת נדרש שמעון להשיב כסף זה והוא טוען שהכסף שלו והראיה שהוא רשום על שמו?

סימן סא – כמה דינים מענין שטרות

סעיף ג

מה הדין באישה שהתחייבה לישבע ללוה כתקנת הגאונים אם יש מטלטלין שיפרע מהם, והיא מסרבת ואומרת שהיא רוצה לשלם מן הקרקע?

סעיף ד

שטר שכתוב בו שמתחייב בסכום כסף מסוים למי שיוציא שטר זה, האם יש תקף להתחייבות זו? (ראה גם סימן נ' סעיף ד')

סעיף ו

כתב בשטר "שיש רשות למלוה לירד לנכסי לוח בין לפניו בין שלא בפניו בלא רשות בית דין ובלא שומא והכרזה" האם רשאי לירד לנכסיו?

סימן סב – דין אשה הנושאת ונותנת בתוך הבית

סעיף א

מה ההגדרה של "אשה נושאת ונותנת בתוך הבית"? האם סתם אשה נושאת ונותנת בבית? ציין הדין בשו"ע והבא ראיה מהגמרא.

מה דין אשה הנושאת ונותנת בצרכי הבית שהיו שטרי קניית קרקעות או שטרי חובות כתובים על שמה או שנמצאו מטלטלים או מעות ברשותה וטוענת שהם שלה, מתי נאמנת ומתי צריכה להביא ראיה? ואיזו ראיה צריכה להביא? ומה הדין אם נפטרה האשה לאחר שטענה כן? ומה הדין אם לא הייתה נושאת ונותנת בבית וטוענת כך? מה הדין אם היה אחד מהאחים טוען כך מתי נאמן? ומתי צריך להביא ראיה? מה הדין אם מת האח הטוען כן? מה דין מנכ"ל חברה קבלנית שנמצאו קרקעות על שמו וטוען שהם שלו? האם זה משנה אם הם רשומים ע"ש שניהם?

אם מתה האישה והשאירה שטרות על שמה, האם טוענים ליורשיה, או עליהם להביא ראיה? ציין דין בשו"ע ומקורו בש"ס, ומה טעם הדבר.

אחד מן האחים הנו"נ בתוך הבית ושטרות יוצאים על שמו מתי הם שלו, ומתי עליו להביא ראיה?

מהו דין "בן בית" הנושא ונותן בשל בעל הבית והפקיד שטרות על שמו או שנמצאו תחת ידו, האם הם בחזקתו, או בחזקת בעליו? ציין הדין בשו"ע והמקורות לכך.

סימן סג – מי שהועד עליו שמחזור אחר זיוף

סעיפים א – ב

הוציא שטר על חבירו ובאו שני עדים ואמרו ממנו שאל לזייף לו שטר מה דין השטר? מה הדין שעדי השטר מעידים על חתימתם? מה הדין שיש לו שני שטרות על איש אחד?

סימן סד – נפקד שרצה לעכב בחובו שטרות הפקדון

סעיף א

מה הדין בהפקיד שטרות שונים ומת ובאו היורשים לקבל את השטרות וטען הנפקד שהוא תופסם מחיי המפקיד שהוא חייב לו ממון, פרט סוגי שטרות, דינא דגמ', ומנהג בזמן הזה.

סימן סה – דין שטרות שנמצאו ודין שובר שנמצא ביד שלישי

סעיפים ו – ז

מה הדין אם הלוח אומר שהשטר נפל מהמלוה, תנו אותו לו?

קיי"ל חזקה אין אדם פורע תוך זמנו, הבא שלושה מקרים בהלי' הלואה שנפסקו להלכה בהן יש חריגה מכלל זה (ללא שימוש במיגו) הבא מקורות הדין, ובאר ונמק מהי הסיבה לכך? (ראה גם מא, ד, נח, ב, עא, יא, עא, כב)

מה הדין אם אדם מצא שט"ח לאחר שהתייאש המלוה?

סעיף י

המוצא שטרות כרוכים זה על זה או שאחד כרוך בראש חברו, מה יכריז? ואם אחד אומר סימן המנין ואחד אומר סימן הכריכה למי ישיב?

מה הדין אם אדם מצא שט"ח לאחר שהתייאש המלוה?

סעיף יא

באיזה מקרים המוצא ג' שטרות ישיבם גם ללא סימן?

סעיף טז

מה דין מוצא המחזיר שטר שמן הדין לא היה צריך להחזירו?

סעיף יח

המוצא שובר בשוק, למי יתנו?

שטר שנכתב כדינו ונאבד השטר ומצאו בעל השטר, מה דינו לגבי זמן הגביה והאם הדין שווה בכל סוגי השטרות? פרט לפחות 3 שטרות. (צל"ע)

סעיפים כג – כד

מה הדין אם ישנו שטר מחילה ויש כנגדו שני שטרות של סכום גדול וסכום וקטן ויש ספק על איזה חוב ניסוב שטר המחילה?

סימן סו – דין מכירת שטרות ואונאתן**סעיף א**

מה המקור לדין ששטרות נקנים בכתיבה ומסירה ומה הטעם?

באילו מקרים שטרות נקנים בדיבור בלבד, בחליפין בלבד, במסירה בלבד, בכתיבה בלבד ומתי נקנה בלא כלום רק בכונה בלבד? (ראה גם גבי שטר שכתוב בו התחייבות).

מה דין קנין שטרות שנתן את הכסף עבור השטר ולא נהג כפי קנייני שטרות? ומה דין המעות שהתקבלו עבור השטר?

האם מכירת שטרות מהתורה או מדרבנן? הבא שתי נפקא מינה לשאלה זו והבא הוכחה לפסיקת השו"ע במחלוקת זו.

מה הדין בשטר שיש לו מעכו"ם האם יכול למוכרו בכתיבה ומסירה?

האם יש מי "מי שפרע" בביטול מכירת שטרות?

שטר שכתוב בו התחייבות, לא כתוב למי, האם יש חילוק בינו לבין שטר רגיל לגבי מכירת שטרות?

שטר שכתוב בו אני משעבד לך ולכל מי שמוציאו והקנה בחליפין, האם הוא מכירה? והאם האחר יכול לגבות בו?

תוקף מכירת שקים: קיימת מחלוקת בין הפוסקים על תוקף מכירת שקים, ציין את המחלוקת, איזו הלכה הכריעו הפוסקים בנדון? האם יש הבדל בין שיק פתוח לשיק נמען?

מה הדין מכר שיק לחבירו ונמצא ללא כיסוי?

סעיף ד

ראובן המוכר שטר חוב לחבירו, האם יש נפק"מ מה קודם כתיבה או מסירה?

המוכר שט"ח לחבירו והשטר אינו נמצא והקנה בחליפין או באג"ק, האם נחשב מכירה?

סעיפים ו – ז

מה הדין בשטר העשוי בערכאות של גויים האם ניתן לקנותו בקנייני שטרות, מה הקושי שיש בזה לעורר?

סעיף ח

שטרות שנקנות בכתיבה ומסירה, האם נוסף למסירת השטר יש צורך במעשה קנין או לא?

האם ניתן לזכות שבטר שחבירו הפקיר ולגבות בו ומה דין ממרני שהופקר?

סעיף י

מלוה שהקנה שט"ח לחבירו אגב קרקע, האם נקנה השטר בלי כתיבה ומסירה?

האם ניתן לשעבד שטר באגב?

סעיף יא

אם טוען המוכר שהשטר היה פרוע או אמנה מה הדין?

סעיף יד

האם ניתן לקנות שטר ראייה בקנייני שטר? ומה הדין בשטר חוב? והיאך מתיישבים הדברים?

סעיף טו

מכר שטר חוב לחבירו והקונה תובע מהלוה שישלם לו, והלוה אומר שפרע למלוה, אם חייב הלוה לשלם לקונה?

סעיף מז

ראובן מכר שטר חוב ללוי כדין, ובאו המלוה והלוקח לגבות מהלוה לפני בית הדין, מה הדין לכתחילה ובדיעבד? מה הדין אם קדם הלוה ופרע למלוה, האם חייב לפרוע שנית ללוקח והאם הלוקח חייב להחזיר השטר ללוה?

סעיף נג

קיי"ל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול, מה הטעם? האם חייב הלוקח להחזיר את השטר ללוה? ציין ונמק.

מה תקנה של קונה השטר? כיצד ביארו נושאי הכלים את התקנה?

אם התנה הקונה עם המוכר שלא ימחול, האם התנאי חל?

כתוב 5 מקרים שאין המלוה יכול למחול? ציין ונמק.

אם מכר שטר חוב לחבירו בזול, ורצה הלוה לקנות את השטר, האם יוכל לכופף את המלוה למכור לו את השטר?

סעיף כה

האם בדיני שטרות אמרינן שהבא מחמת עכו"ם הרי הוא כעכו"ם, ופרט מתי אומרים כלל זה ומתי לא, כולל דוגמאות שונות (ראה בעיקר סימן מה סעיף יז)

סעיף כו

אם כתב לו משתעבדנא לך ולכל דאתי מחמתך האם יכול המוכר השטר למחול?

מכר שטר עיסקא שמכר לחבירו בקנין אגב אי מהני?

סעיף כז

קיי"ל דהמוכר שטר לחבירו וחזר ומחלו הרי זה מחול, אם נתן מתנת שכיב מרע, האם יכול למחול?

סעיף כח

היה לאשה שט"ח או מלוה ע"פ בין לפני נישואין או אחרי, האם יכולה למחול לאחר שנשאת?

סעיף כט

קיי"ל דהמוכר שטר לחבירו וחזר ומחלו הרי זה מחול, אם נתן במעמד שלושתם, האם יכול למחול?

מכר חוב בשטר או בע"פ ללא כתיבה ומסירה או עם כתיבה ומסירה במעמד שלשתן, האם יכול המלוה הראשון למחול?

סעיף לב

כשמחל המלוה ללוה ולא עשו את התקנה הנ"ל, האם יכול הלוקח לתבוע את המלוה? ואם כן כמה צריך לשלם לו?

בהא אמרינן דהמוחל צריך לשלם לקונה השטר מדינא דגרמי, מה הדין אם מת, האם היורשים צריכים לשלם? המוחל שטר לאחר מכירתו כמה משלם? פרט שטר של ישראל או של גוי.

אם קנה שטר חוב על נכרי ומחלו המוכר האם צריך לשלם גם את הריבית שהפסידו?

האם יכול להקנות הריבית שיש בשטר שמוכר לעכו"ם או לא?

סעיף לג

מתי צריך לשלם לקונה ומתי לא? (גם סעיף קודם)

סעיף לו

נתן שטר חוב במתנה, וחזר ומחלו ללוה כמה צריך לשלם?

סעיף מ

שומר שטרותיו של חבירו שפשע בשמירתם האם חייב לשלם? במקום שהוא פטור, אם התנה מראש שישלם, האם התנאי מחייב בין בשומר חנם ובין בשומר שכר?

מה הדין אם הזיק בידים שטרות כגון שזרקם לים? מה הדין במסרם לשומר אחר והוזקו?

סימן סז – דין שמיטה ופרוזבול

סעיף א

מה הטעם למנהג שנהגו עוד בימי הרא"ש, לגבות שטרות שעברה עליהם שנת השמיטה, ציין דברי הרמ"א בזה, ומה שסינגר הרא"ש בתשובותיו?

שמיטת כספים האם חלה בזמן הזה?

סעיף ב

"משכתנא דנכייטא" מתי היא נשמטת ומתי אינה נשמטת? ציין הדין בשו"ע ומקורו בגמ'.
סעיפים ו – ח

איזו שבועה נשמטת ואיזו אינה נשמטת ומה הטעם לכך? ציין הדין בשו"ע ומקורו בש"ס.
 נשבע לחבירו לפרוע לו את חובו בזמן הפרעון, והגיעה שנת השמיטה בינתיים, מה הדין?

סעיף ט

האם ניתן להתנות על חוב שלא יישמט וכיצד? ואם ניתן, מדוע יש צורך בפרוזבול?
 נכתבה הלואה בשטר בלשון פקדון, האם שביעית משמטת?

סעיף י

האם שביעית משמטת סתם הלואה לי יום?

סעיפים יב – יג

מלוה על המשכון, מה דינו ביחס לשמיטת החוב בשביעית?

סעיף יד

האם כתובה נשמטת בשביעית, ומה הדין אם כבר החל דיון בבית הדין באשר לתביעת כתובה? פרט.
 האם בדיני שטרות אמרינן שהבא מחמת עכו"ם הרי הוא כעכו"ם, ופרט מתי אומרים כלל זה ומתי לא, כולל דוגמאות שונות. (ראה בעיקר מה/יז)
 פרט לפחות שבע חובות שאינם נשמטים.

סעיפים יט – כ

ק"ל בפרוזבול דאינו משמט, האם קיימת אפשרות שהמלווה ימסור לשלשה בע"פ, ולומר מוסרני לכם שכל חוב שיש לי אגבנו?

סעיף כה

יתומים שיש להם מלוה ביד אחרים ולא עשו פרוזבול האם שביעית משמטת החוב? האם יש הבדל בין מלוה שירשו מאביהם למלוה שהלווה משלהם?

מה הדין במקרה שבמקום שגרים היתומים אין בית דין קבוע?

מה הדין בקופת צדקה שיש לה מלוה ביד אחרים, ולא עשתה פרוזבול האם שביעית משמטת החוב?

סעיפים ל – לא

עד מתי מותר לגבות חובו בשביעית, ועד מתי כותבים פרוזבול? ציין הדעות בין הפוסקים בזה, ודעת השו"ע בזה.

סעיף לב

מה דינו של פרוזבול מוקדם או מאוחר בזמנו? נמק.

סעיף לז

שטר חוב שעברה עליו שביעית ולא נכתב עליו פרוזבול, מה יעשה בשטר, ובידי מי משאירים אותו, ציין דין השו"ע, והבא דוגמאות לכך מדינים אחרים בשו"ע.

המוכר שטר חוב לחבירו ועברה עליו שביעית, האם יכול הלוקח לחזור על המוכר ולתבוע את דמיו? האם יש לחלק בזה בן מכרו לפני השנה השמינית או לאחריה? אם הודה המוכר שלא היה לו פרוזבול מתי הוא נאמן ומתי אינו נאמן? הסבר את הטעם, והבא את מקורו בש"ס.

סימן סח – דין שטרות העשויות בערכאות עכו"ם

סעיף א

אלו הם שטרות הכשרים בערכאות של גויים, ובאלו תנאים? (וכן לקמן סעי' ב)
 שטר חוב הנכתב לפני שופט עכו"ם האם גובין ממשעבדי? מה הדין בשטר מתנה או הודאה כנ"ל? שכיב מרע שעשה צוואה לפני עכו"ם האם תקף?
 כיצד ניתן להכשיר שטרי ראייה שנעשו בערכאות של גויים? פרט את השיטות. מה דין שטר שכתוב בו שמחל לו בפני ערכאות גויים או שמחל לו בפניהם?

סעיף ב

מה דין שטר העשוי בפני עכו"ם, שלא בפני ערכאותיהם, והלווה עצמו חתום עליו? נמק.

סימן סט – דין הוציא עליו כתב ידו מקויים או בלתי מקויים ודין טענת פרעתי ומודה מקצת

סעיפים א – ג (עם סימן ו סעיף א)

שטר שכתוב בו בכת"י הלוה אני ראובן לויתי ממך מנה, ולא צוין בו שם המלוה, ועדים חתומים למטה מכתב ידו, האם יכול ראובן לטעון לא ממך לויתי אלא מאחר? (פרט כל החילוקים בזה) מה הדין בזה אם אין חתומים עליו עדים?

האם ניתן לגבות מהלוה או מהלקוחות או יתומים בשטר יד של הלוה, מה הם התנאים לכך?

מה דין כתב ידו שכתוב ללא תאריך ומה הדין בכת"י כשהזמן שנכתב בו מוקדם?

ראובן כתב בכתב ידו שהוא חייב לשמעון סכום מסוים, ונתקיים שטר זה בבית דין, מה הדין אם שמעון בא לטרוף מהלקוחות?

כתב השטר בכתב ידו ואין עדים חתומים בו, אימתי דינו כמלוה בשטר ואימתי כמלווה ע"פ? מהי סברת הגאונים בזה?

מה הדין אם הנתבע טוען טענות כגון פרעתי או אין זה כתב ידי?

האם אפשר לקיים שטר ע"י דימוי (ראה מו"ז), ומה הדין לגבי כתב ידו?

האם ניתן לקיים כת"י שלא בפני בע"ד?

מה הדין אם טוען הנתבע חתמתי על דף ריק או אמנה היה?

אם יש בכתב ידו נאמנות לכל טענות המלוה, בכתב יד של הלווה בלבד, האם צריך קנין?

סעיף ה

ראובן כתב בכתב ידו שהוא חייב לשמעון סכום מסוים, ונתקיים שטר זה בבית דין, ומת ראובן, ושמעון בא לגבות מהיורשים, והיורשים מסרבים לפרוע, האם בית דין יחייב את היורשים לשלם לו או לא?

סימן ע – דין מלוה על פה ואם אמר ליה אל תפרעני אלא בעדים

סעיף ב

טען הלוה פרעתיך בפני עדים והעדים לא לפנינו, האם נאמן?

סעיף ג

מלוה שאמר ללוה בשעת הלואה או שלא בשעת הלואה אל תפרעני אלא בעדים, מה הדין אם הלוה הסכים לתנאי? ומה הדין שהלוה סירב לתנאי?

כשהתנה המלוה עם הלוה אל תפרעני אלא בעדים, וטוען הלוה פרעתיך ביני לביני, האם נאמן במיגו שיכול לומר פרעתיך בפני פו"פ והלכו למדינת הים? נמק.

מה הדין אם מפקיד התנה עם נפקד בעדים אל תחזיר הפקדון אלא בעדים? ומה הדין אם המפקיד התרה בנפקד שלא יחזיר את הפקדון אלא בעדים? כתוב הדין במקרים דלעיל כשהנפקד טען החזרתי לך שלא בעדים ויש לו מיגו שיכול לטעון נאנסו.

אמר לו אל תפרעני אלא בעדים, ואמר לו פרעתיך בפני עדים והלכו למדינת הים או מתו, האם נאמן? היש מח' גאונים בזה, ומה הוא יסוד מחלוקתם?

מה הדין כאשר המלוה אמר ללוה אל תפרעני אלא בעדים, והלוה טוען פרעתיך בשני פעמים כל פעם חמישים זוז שלא בעדים, והמלוה מאשר שהלוה פרע חמשים שלא בעדים, אולם טוען שהלוה עדיין חייב לו חמשים? (צ"ע)

סעיף ד

אם המלוה דרש אל תפרעני אלא בעדים פלוני ופלוני ופרע בפני אחרים, האם זה מועיל לו ללוה? ומה הדין אם טען הלוה פרעתיך בפניהם והם מתו?

אל תפרעני אלא בפני פלוני ופלוני, ואמר לו פרעתיך בפני אחרים, מתי נאמן?

סעיף ו

מי שמכר שדה בשטר באונס ומסר מודעה קודם לכן בענין שהמכר בטל והמוכר חייב להחזיר לקונה מעות שקיבל, האם הקונה יכול לגבות המעות שחייב לו המוכר גם מנכסים משועבדים?

סימן עא - לוח שהאמין למלוה בעל פה למה מועיל נאמנות

סעיף א

ראובן הלוה לשמעון סכום מסוים והתנה עמו שיהיה נאמן שלא פרעו ולאחר זמן הלוה טוען שפרעו, מתי מן הדין נאמן המלוה ומתי אינו נאמן? ומה הדין אם הלוה הביא עדים שפרעו, באיזה אופן מועילים העדים ובאיזה אופן אינם מועילים?

התנה המלוה עם הלוה שהמלוה יהיה נאמן כשני עדים, והעידו מאה עדים שהלוה פרע, האם המלוה גובה? ומה הדין אם האמינו כשלושה עדים או כבית דין ובאו ארבעה שהלוה פרע?

האם מועיל מיגו כנגד נאמנות?

מה דין נאמנות כנגד עדים? (ראה גם סעיף ג') מה הדין כשיש עד אחד מכחישו?

סעיפים ב. טו

התנה המלוה עם הלוה שיהא נאמן בכל עת שיאמר שלא פרעו, מה הדין כשעשה קנין או לא ומאי נפק"מ?

האם צריך קנין על הנאמנות?

סעיף ו

לוה שפטר את המלוה משבועה האם נדר בכלל? ואם פטר מנדר האם שבועה בכלל?

סעיף יא

ק"ל חזקה אין אדם פורע תוך זמנו, הבא שלושה מקרים בהל' הלוואה שנפסקו להלכה בהן יש חריגה מכלל זה (ללא שימוש במיגו) הבא מקורות הדין, ובאר ונמק מהי הסיבה לכך? (ראה גם מא, ד, נח, ב, סה, ו, עא, כב)

סעיף יג

שטר שיש בו נאמנות, שהלוה מאמין למלוה ונמצא המלוה כפרן בדבר אחד, בעדים, האם מועילה הנאמנות שהאמין הלוה למלוה?

סעיף יד

מקום שמקצתם כותבים נאמנות בשטר בלי להמלך בלוה ומקצתם אין כותבין אלא בהמלכה, והוציא עליו שטר חוב שיש בו נאמנות, וטען שלא בידיעתי נכתבה, האם נאמן? ואם אינו נאמן מה התקנה כדי שלא יוכל לטעון שלא ידע?

מה דין שטר שנכתב בו שיש בו נאמנות וטוען הלוה שנכתב שלא מדעתו והעדים אומרים שכתבו כן מפני שכך ראו בנוסחי השטרות ונכתב בסוף השטר וקנינא מיניה על כל מה שכתוב בשטרא? והאם יש בהלכה זו כדי לעורר קושי?

סעיף יז

האמין הלוה למלוה לפוטרו משבועה, האם ליורשים צריך המלוה להשבע?

בעל שנתן נאמנות לאשתו ליורשיה בגביית הכתובה מה דין היורשים? באר ונמק! והאם ישנו קושי שיש בהלכה זו לעורר? מה דין לוח שנתן נאמנות למלוה ומת הלוה ומוציאים היורשים את שטר החוב עם הנאמנות למלוה וטוען המלוה בכנות שמא נפרע? באר ונמק את כל פרטי הדין!

סעיף כב

האם טוענין ליורשים כשהאמין המלוה ללוה אף בתוך הזמן?

קיי"ל חזקה אין אדם פורע תוך זמנו, הבא שלושה מקרים בהל' הלוואה שנפסקו להלכה בהן יש חריגה מכלל זה (ללא שימוש במיגו) הבא מקורות הדין, ובאר ונמק מהי הסיבה לכך? (ראה גם מא, ד, נח, ב, סה, ו, עא, יא)

סימן עב – המלוה על המשכון והרבה דיני משכונות

סעיף א

האם רשאי המלוה להשתמש או להשכיר משכון שקיבל מהלוה?

האם רשאי המלוה ללמוד בספרים שקיבל כמשכון מאת הלווה?

סעיפים ב. מה

מלוה על המשכון איזה דין שומר יש עליו, ומה הדין אם המשכון יותר על החוב והוא אבד, האם המלוה חייב לשלם לכולי עלמא?

כתוב איזה דין שומר יש למלוה במשכון על מה ששואה המשכון עד כדי החוב: ואיזה דין שומר יש למלוה על החלק שהמשכון שוה יותר מהחוב: כתוב מה הדין במשכון שניתן בשעת ההלוואה? ובמשכון שניתן שלא בשעת ההלוואה? כתוב את שיטות הראשונים דלעיל, מנין למדו את שיטתם ונמק כל שיטה בראי' מדוע הם סוברים שלמלוה יש את דין השומר שהם סוברים שעל פיו צריך לחייבו.

סעיף ד

מה הדין בנתן הלוה רשות למלוה להשתמש במשכון ואבד?

סעיף ה

נאמני קהל שתפסו משכון על חוב מס של אחד או שליש שהפקידו בידו משכון ונאבד המשכון האם דינם כש"י או כש"ח?

סעיף ו

מה הדין במלוה על המשכון ומת המלוה איזה דין שומר יש ליורשיו במשכון?

סעיף ז

בהלוואה על משכון, אם המלוה והלוה חלוקים בסכום ההלוואה, מה הדין? פרט בחיי המלוה ולאחר פטירתו. מלוה שקיבל משכון בעדים, וטוען המלוה שהחוב שחייב לו הלוה הוא מנה, והלוה טוען שהחוב חמשים, מי נאמן? מנין למדו דין זה? ומה סברות הפוסקים בענין זה?

תבע את חבירו מנה ואמר לו איני חייב לך כלום, האם חייב לפרט בשבועתו שלא לוח או שלוח ופרע או שהיה חייב לו ממקום אחר? (עם סעי' כה)

אם התחייב באסמכתא ונשבע לקיים התחייבותו, האם השבועה מוציאה את חסרון האסמכתא וחייב גם מדין התחייבות, מה הנפ"מ בין חיוב מדין שבועה ובין מדין אסמכתא?

סעיף יח

אדם המחזיק חפץ בידו ובאופן שאינו נאמן לטעון לקוח הוא בידו, האם הוא נאמן לטעון משכון הוא בידו? מנין למדו דין זה? ומה פסק השו"ע בזה?

מה הדין בחפץ שידוע שהיה שייך לראובן, ולוי טוען שמעון נתן לי חפץ זה למשכון, ואיני יודע אם שמעון קנה חפץ זה, וטוען ראובן הואיל ואינך טוען טענת ברי ששמעון קנה ממני חפץ זה, החזר לי אותו.

מלוה תפס חפץ משומר, וטען שבעל החפץ חייב לו ממון, האם המלוה יכול לגבות חובו מהחפץ? נמק, ומה הדין אם התופס טוען שהחפץ שלו?

שומר שהפקיד חפץ שקיבל לשמור ביד ראובן, לאחר זמן טען ראובן שבעל החפץ חייב לו ממון, האם הוא יכול לגבות חובו מהחפץ? נמק, ומה הדין אם ראובן טוען שהחפץ שלו? נמק.

סעיף יח ברמ"א וסעיף כג

מלוה שקיבל משכון בעדים, וטוען המלוה שהחוב שחייב לו הלווה הוא מנה, והלווה טוען שהחוב חמשים, מי נאמן? מנין למדו דין זה? ומה סברות הפוסקים בענין זה? (לעיל סעי' יז) מה הדין אם עד אחד מעיד כאחד הצדדים פרט ונמק.

סימן עג - כמה זמן סתם הלואה וכמה פרטי דיני הלואה

סעיף א

קבע המלוה עם הלוה זמן לפורעו, ורצה הלוה לפורעו בתוך הזמן, והמלוה אינו רוצה לקבל חובו, האם שומעים לו?

האם גם בקניית חפץ אמרינן שהתשלום הוא עד ל' יום?

סעיף ב

אם נחלקו המלוה והלוה אימתי זמן הפרעון, כיצד דנים במקרה שכזה, ומה הדין כשיש עד אחד המסייע למלוה? כשהתביעה על חפץ ידוע, כגון שטען מכרת לי חפץ ועשיתי קנין בו, והדמים אתן לך, והלה טוען לא מכרתי את החפץ, האם חייב שבועה?

מה דין מלוה בשטר ומלווה על המשכון וישנה מחלוקת לגבי זמן הפירעון האם ישנה השוואה בין המקרים או שיש לחלק בין מלווה על המשכון ומלווה בשטר: (לקמן)

כשמחולקים המלוה והלוה אם הגיע זמן הפרעון, האם יש חיוב שבועה?

אם תבע לו שורו ואמר טבחתיו ואכלתי והרי דמיו ואח"כ הודה לאחר שנשבע דעדיין הוא בחיים, האם חייב חומש דגזילה מאחר ולא כפר לו דמים?

סעיף ד

מה דין מלוה בשטר ומלווה על המשכון וישנה מחלוקת לגבי זמן הפירעון האם ישנה השוואה בין המקרים או שיש לחלק בין מלווה על המשכון ומלווה בשטר?

מה יהא הדין אם המלוה אומר שכיון שלא מצוין זמן בשטר הרי שכעת הגיע זמן פרעון והם לאחר ל' יום להלואה ואילו הלוה חולק ואומר שהם תוך ל' יום להלואה?

סעיף ו

האם לוח חייב להחזיר הלואה אף שהמלוה לא תבע אותו?

מה דין בעל חוב שנשבע למלוה על החזר ההלואה עד זמן פלוני ועבר זמן זה ולא תבעו המלווה האם השבועה עדיין עומדת בעינה? באר איזה הלכה יסודית ניתן להוציא מהלכה זו. מה דין אדם שנשבע לפרוע עד זמן פלוני והזמן שקבעו יצא בשבת, מה יעשה כדי להיפטר מהשבועה? (סעי' ז') האם ישנו קושי בין סעיף זה לסעיף א' (תחילת השאלה הנוכחית)? ואם כן באר מהו ואיך ניתן ליישב?

מה דין אדם שנשבע לפרוע חובו האם מסדרים לבעל חוב במקרה זה? איזה נידון ניתן להוכיח מכאן ואיך ניתן לדחות?

סעיף ז

הנשבע לחברו לפרוע ביום פלוני, ואירע אותו היום בשבת, כיצד יעשה?

מה הדין אם נשבע לשלם דבר שהוא פטור מן הדין?

אם נשבע הלווה לפרוע את החוב ועברה שביעית האם חייב הלוה לשלם מחמת שבועתו?

סעיף ח

נשבע או התחייב לפרוע ליום מסויים ובאותו יום לא היה המלוה בעיר, האם יכול להמתין מלפרוע עד שיגיע המלוה או חייב להוליך אחריו? האם חייב ליתן לאשתו ובניו? האם חייב להושיב ביי"ד וליתן להם?

סעיף ט

נשבע לפרוע בראש חודש, ור"ח שני ימים, באיזה יום יפרע, נמק, ומה הדין אם ידע שר"ח הוא יומיים, ומה הדין במקרה שר"ח יום אחד, האם חייב לפרוע בתחילת היום?

אם התחייב לשלם בחול המועד או בחנוכה, מתי חייב לשלם?

סעיף י

מה המקור לדין הנהוג בביה"ד להוציא צו עיקול כנגד החייב להבטחת תשלום חובו לחבירו?

מי שהלוה לחבירו לזמן ויש לו עליו שטר חוב ובא בתוך הזמן ומבקש מבית הדין ליתן לו צו עיקול כנגד הלוה, באילו מקרים בית הדין ייעתר לבקשתו? ומה הדין אם הלוה פושט רגל? מה הדין אם היה מלוה בע"פ או שהיה השטר לא מקוים? האם ערב יכול לבקש צו עיקול כנגד הלוה?

מתי בית הדין רשאי להטיל צו עיקול על נכסי הלוח? תוך תקופת ההלואה חל שמיטה האם מותר להטיל צו עיקול נכסים?

סעיף יא

מה הדין אם קנה שדה ושמע שיש עליה עוררין, האם יכול הקונה לבקש צו עיקול כנגד המוכר? ומה ההבדל בין צו עיקול כנגד מוכר צו עיקול כנגד לווה?

סעיף יב

האם רשאי המלווה לממש משכון בתוך תקופת ההלואה? (וכן לקמן סעי' י"ג)

סימן עד – באיזה מקום ניתנה מלווה לפרוע וסדר הפרעון

סעיף ג

לוח שאמר למלווה בא ואפרע לך החוב הכסף מוכן אצלי, ולא בא המלווה לקחתם ונגנבו, אם חייב הלוח, ואם יש חילוק בין הגיע זמן הפרעון או לא הגיע?

סעיף ד

אדם לווה מחבירו מאות או אלפי שקלים, אם יכול להחזיר למלווה את החוב בשקלים בודדים ואם יש חילוק בין בא לפרוע בזמנו או בתוך זמנו?

המלווה את חבירו לזמן והלווה מבקש לפרוע חלק מהפירעון תוך הזמן וחלק בזמן והמלווה מבקש שיפרע את כל החוב יחד הדין עם מי? מה הדין הגיע הזמן והלווה מבקש לפרוע בתשלומים והמלווה מתנגד? מה הדין אם היה משכון על הלואה והלווה מבקש לפרוע חלק מהמשכון וליטול חצי מהמשכון (גם לקמן סעי' ה)?

סעיף ה

מה הדין אם היה משכון על הלואה והלווה מבקש לפרוע חלק מהמשכון וליטול חצי מהמשכון? (גם לעיל סעי' ד')

סעיף ו

הגיע זמן הפירעון ואין ללווה כסף ומבקש ליתן למלווה קרקע כפירעון והמלווה מתנגד לקבל קרקע כפירעון ומוכן להמתין עד שיפרע בכסף, הדין עם מי?

סעיף ז

המלווה כסף והמלווה פסלה את המטבע, באיזה אופן אמור הלוח לשלם את החוב? האם יש חשש ריבית? המלווה את חברו על המטבע ונפסל ויש לו אותם המעות שלוח האם יכול לתתם לו? מה הדין באם חל יקור או זול במטבע מי צריך לספוג את ההפרש? מה הדין אם פחתו או יספו את המטבע, האם יש בזה בעיה של רבית?

אם התנה ליתן לו מטבע היוצא בהוצאה או שיש תקנה מהמלווה איך לשלם (לקמן), כיצד יפרע?

המלווה כסף והמלווה פסלה את המטבע, באיזה אופן אמור הלוח לשלם את החוב? (לעיל) באיזו מידה אנו מתחשבים בדינא דמלכותא דינא בענין החזרת המעות במקרה שפסלו את המטבע?

אם לא נפסל המטבע אלא שהוקר כגון שהיה דינר זהב שווה בכ"ה דינרים והעמידו המלך על כ" דינרים, מה הדין?

באיזה מקרה הולכים לקולא כלומר לשלם הסכום הנמוך? ומה הטעם?

מה הדין אם המעות עצמן שקיבל הלוח עדיין אצלו, האם יכול להחזירם לכשנפסלו?

הלוואו לזמן ידוע ועדיין לא נפסל המטבע והמלווה תובעו לפרועו, והלווה דוחהו בלך ושוב עד שנפסל, מה הדין?

